

e Ulrich,
„ANNELIE”
SZEREPLŐJE

Délibáb

14
FILLER

47. SZÁM

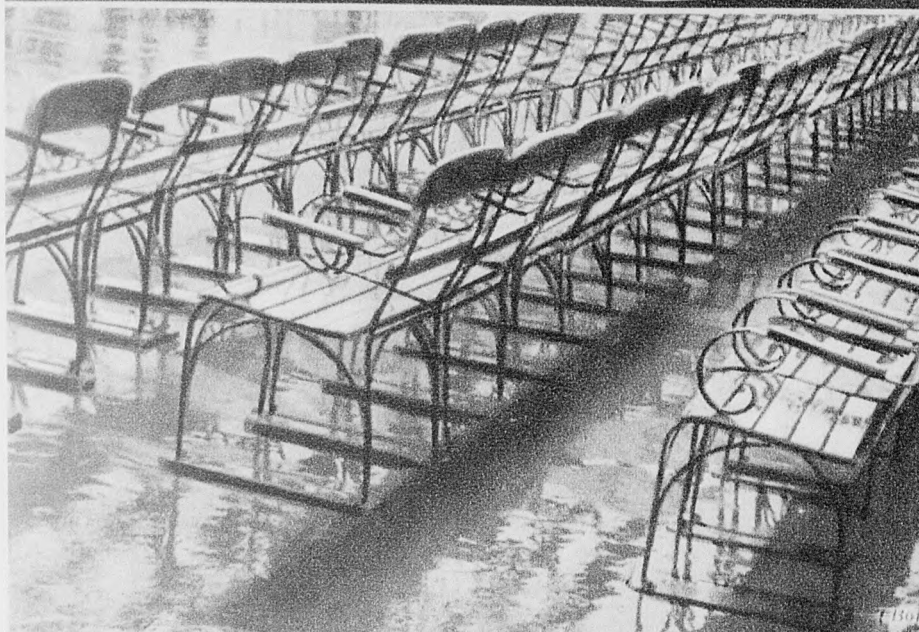
HERTHA FEILER
A FŐ A BOLDOGSÁG
című Bavar-ia-vígjáték
főszereplője
(Foto Leno-film)

RÁDIOMŰSOR
NOVEMBER 23-TÓL 29-IG

A DELIBAB előfizetési ára: negyedévre 1 pengő 80 fillér, félévre 3 pengő 60 fillér.
Egyes szám ára — pályaudvarokon is — 14 fillér.

november

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII, Dohány-utca 12. Telefonszáma: 225-461. Kiadóhivatal: 223-882, 423-771. Postatakarékpó: befizetési lap száma: 9244.

XV. évfolyam

Budapest, 1941 november 22

47. szám

14
FILLÉR

A N. N. MŰKÖZM. KIADÓSZÁLYA

Délibáb

Színházi hetilap

Felelős szerkesztő:

BIBÓ LAJOS

Szerkesztő:

* DÁLOKY JÁNOS

Megjelenik minden szombaton

RÉTHY ESZTER,
a bécsi Staatsoper tag-
ja nagy sikerrel éne-
kelte az Operában a
„Faust” Margaréta
szerepét

(Vajda M. Pál felv.)

Színházról – színházra

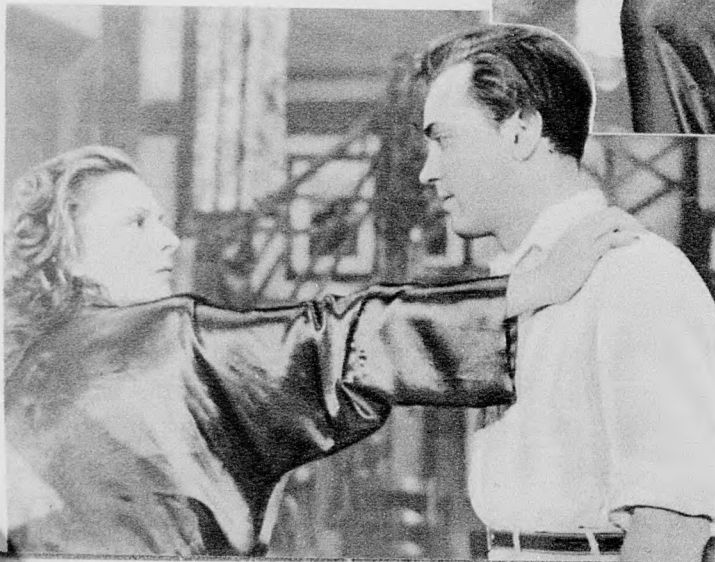
A Pesti Színház hosszú szezeleji adminisztratív vajadás után a szombati napon egészséges, pirosposzsgás színpadi újszülöttnék adott életet. Kneilh Winter amerikai író „Tűzvész” című játékát mutatták be Hertelendy István gyorsan pergő, igényes és irodalmi fordításában.

Az első felvonás egy vidéki angol kúria nyugodt légkörű életébe vezet. Négy ember lölti itt napjait összerakós építőkockajátékkal, versenylovaglással, megszokott pont nyolcórás vacsorázással és változatosság nélküli kis életük „eseményeinek” megbeszélésével: egy fiatal házaspár, a csikóvéri rokonruhanc és keserűségtelekű szintén rokon házvezető. Ebbe a nyugodt, vidéki életbe robbant bele, mint sima lőtűkőre a hullámot jodrozó kavics, egy messziről, Indiából jött házaspár. Az idegenség varázsával, a forróégőn temperamentumával telített nő és férje, a nyugodt, megfontolt idősebb férj. Az újonnan jöttek felkavarják a ház nyugodt eseménytelen életét. Nem különködő felforgató viselkedésükkel, hanem egyszerűen avval, hogy ott vannak és hogy mások, mint amilyet eddig a favázás vidéki angol ház lakói láttak. A férj beleszeret az idegenből jött nőbe mégpedig az úgynevezett mindent elsöprő szerelemmel. A ház szentlelkű és mártír akaraterejű asszonya érzi, hogy ő ezt a szerelmet nem tudja ellensúlyozni, látja, hogy nincs az a földi erő, amely elszakíthatná egymástól a két embert. Nem akar a boldogságuk útjába állni s ezért a hirtelen kigyulladt csűr lobogó lángjai közé veti magát. Ez a jelenet kissé túlzott is. A második felvonást be kellett volna fejezni avval a jelenettel,

amelyben Tolnay Klári, aki az önfeláldozó vidéki feleséget játszotta, kiszalad az égő csűrhez. Ebből már értjük, hogy öngyilkos lesz, nincs szükség arra, hogy Mezey Mária vércserikácsolással és grandguignol-rémisztőben rohanjon utána. Az öngyilkossági jelenetben forrósodik a legmagasabb hőfokra a drámai levegő és az amerikai író művészi virtuozitását abban találjuk, hogy ezután a jelenet után sem csökken az érdeklődésünk a darab iránt. A harmadik felvonás minden jelenete új és új fordulat, indulatok gát- és partnélküli hullámzása egészen a váratlan befejezésig: egy ember halála nem állhat útjába az élők boldogságá-

Két ember, akit egy harmadik halála vezet boldogságuk útjára: Mezey Mária és Páger Antal

Feszült szerelmi jelenet Mezey Mária és v. Benkő Gyula között, melyet Mezey igen „esattanósan” fejez be (Pesti Színház: Tűzvész)

lálkozó
az égő
os lesz,
vérese-
en ro-
nefelben
drámai
ozítását
in sem
int. A
és új
ullám-
ember
ogságá-

it egy
la ve-
uk út-
Mária
ntal

ni jela-
ria és
la kö-
Mezey
ósan
Szín-
sz)

A darabnak az a jelenete, amikor kaszinójáték közben igen böleseknek mond egymásnak négy ember (Kömüves Sándor, Mezey Mária, Páger Antal, Tolnay Klári)

nak, akkor sem, ha annak a halálnak áldozatos nagylelkűség és félreállítás volt az indító oka.

Kneith Winter drámája jelentős, komoly munka. Jellemrajzolása és az indulatok, események lélektani megokolása avatottkézü, gyakorlott és mélygondolkodású írőemberre mutat.

A főszerepét Páger Antal és Mezey Mária játszotta. Páger a vidéki élet mindent ellakaró esendősége alatt izzó tűz-jellemét eddig még tőle sem igen látott drámaisággal alakította. Nyugalma üdítő pihenés, kitörései zabolátlanok, féktelenek. Nagy-nagy drámai színész. Páger, aki együtt él szerepével minden ízében, minden gondolatával és minden mozdulatában. Mezey Mária játszotta az idegen-varázsu asszonyt. Mint társalgási színésznő egyike a legjobbjainknak, de ezt a szerepét kissé el-vampósította. Főként mozgásaiban. Drámai ereje meggyőző; a „túlhatáson” sikerült második felvonásbeli zárójelenetért nem őt kell okolnunk. Tolnay Klárinak a finomságában van a színészi ereje. A legesendesebb mondatában feszül a legnagyobb drámai idegesség. Orsolya Erzsébet, a kesernyés lelkű házvezetőnő szerepében jelentős mozgatója az előadásnak, ugyanígy emlékezetes marad vitéz Benkő Gyula és Kömüves Sándor alakítása.

A rendezés hibátlan munkája Horváth Árpád érdeme, Neogrady diszletei pedig illúzió-keltő keretét adták Kneith Winter érdemei drámájának.

Harasztos Albert

Vihar előtti szélesend (Tolnay Klári, Páger Antal, Pesti Színház; Tűzvész)
(Méreijel.)

Ellák

Bemutató a kolozsvári Nemzeti Színházban

A megújított kolozsvári Nemzeti Színház első prózai bemutatója Harsányi Kálmán „Ellák” című ötfelvonásos drámája volt. Bár e költői szépségekben bővelkedő darabot 1923-ban mutatták be először Budapesten, a kolozsvári előadást az ősbemutatóval járó feszült várakozás, felkészülés előzte meg. Az előadás valóban ünnepi volt. Első alkalom a hiánytalan prózai együttes felett a seregszemlére. De mielőtt arról beszélnénk, szólnunk kell a darabról.

Harsányi Kálmán a még egészen fel nem derített magyar őstörténelem eseményeihez szabta alkotásának vázát, személyeit, jellemait s ugyanakkor szabadjárá engedte képzeletének teremtő erőit s így sebezhető felületek keletkeztek az egyébként szép költői nyelvezettel megírt darabon. Az Attila halálával széthulló Hun birodalom elsüllyedt világába sokszor igen mai fejjel gondolkodó s főleg mai nyelvet beszélő alakokat helyezett. Ez erénye, de hibája is a darabnak. Erénye, mert Ellákot az idegen hatalom szorító gyűrűjétől, a hódítók sáskahadától mindig szabadulni akaró magyar erők szimbolusává magasztosította. Hibája is azonban, mert sokszor kiütköztek a hun világban mozgó, de mai észjárással gondolkodó alakok anakronizmusai. Ellák „fél Európáról” beszél, holott az ő korában még e fogalom így nem volt ismeretes. Attila tudatosan és politikailag világosan körvonalazott világbirodalmi eszméről beszél, holott ez még akkor csak az örök zsarnokoknak született ember ösztönében élő vágykép lehetett. Ezért több jelenet láttán az volt az érzésünk, hogy gyönyörű díszletek között, a korfestés tárgyvi kellekeinek hibát-

lan bemutatásában, szép költői stílusban, a mai kor, a XX. század emberei beszélnek: Európáról, világbirodalomról, okosan kifejtett gót veszedelemről, szövetségi viszonyokról. A cselekvő személyek túlbeszélték korukat. Csak egyben voltak igazak és saját koruk emberei: szívükben, érzéseikben. De ez az emberábrázolás legkönnyebb része a színpadon, mert az ember szíve egyforma. Olyan ma is, mint volt Konfucse, vagy Attila idejében. Szerzőnk dicséretére írhatjuk, hogy érzésvilág nézőpontjából sikerült ábrázolást adott. Megfogott, hogy hitető erővel tudta érzékelteni a Hun birodalom széthullásának hangulatát. Történelmi légkört tudott teremteni s amikor csak érző, vagy ösztönös megnyilatkozásokat vitt színpadra, valóban mesterit alkotott.

Az előadás? Elsősorban külső kellekeiben volt kifogástalan. Dicséretet érdemel a díszleteket tervező Varga Mátyás. Az ilyen művészek hivatottak, hogy a közhellyé aljasított „remek”, „művészi”, „stílusos” jelzőknek komoly alkotásaikkal megint igaz tartalmat adjanak. A prózai együttes tagjairól szólván, nagy általánosságban meg kell állapítanunk: fiatal színészeink szép fejlődés előtt állanak. De hiba, hogy az első jelenetekben „tülkiabálják” a szöveget s amikor valóban szükségük lenne a nagy hangra, a fokozott patoszra, már csak a felerősített tónust ismételhetik. Sok a fiatalos „brío”, az erős hang s a fölösleges kitörés. Erre gondoljon a címszerepet játszó kítűnő Kamarás Gyula is. Jó alakítást kaptunk az Attilát játszó Borovszky Oszkártól. Nagy ígéret az első nehéz szerepét játszó Versényi Ida. Jó volt Turgonyi Pál, a lázadó Dencis szerepében. Szakács Miklós Irnákja, s egészen sikerült alakítást kaptunk Déesy Jenő köpenyegforgató Onegesiúsában. Talán erős rendezői ötlet volt az V. felvonás utolsó jelenetében színpadra hozott fehér ló. A közönség hálásan megtapsolta a kifogástalanul pergő előadást.

Heszke Béla

Jelenet az „Ellák” kolozsvári előadásából (Déesy Jenő, Turgonyi Pál)
(Fotofilm felv.)

Ottubay
Brada R
hercz
(Vajda

hagyott
okvetlen
rokkos,
írhatta
szülhet

Rims
szerepé
feleségé
a tánc
Ottubay
cával a
táncok
elégedv
csodála
tők sik
mint a
kék lán
táncol.
lis muz

Dohná

Ottubay Melinda és Brada Rezső a „Seherzade”-ban (Vajda M. Pál kép)

Zene

A filharmonikusok idei első estjükön finoman érdekes összeállítású műsorral léptek a közönség elé. Dukas „Büvészinas”-ának varázslatos színeiben villogó scherzóját mindig szívesen halljuk, különösen Dohnányi legérzékenyebb árnyalatokat is felszínre hozó mesteri tolmácsolásában. Örvendetes meglepetés volt a magyar gyermekmuzsika egyéni tehetségu művészenek, Kazacsay Tibornak három kis műve. Három verset zenésített meg Kazacsay s a versek közül Ady zsenijét érzékeltette muzsikájával legelőbben. Némethy Ella hangjának kifejező erejével, nemes, lélekből fakadó átérzésével ajándékozta nekünk e verseket Wagner Wesendonck dalaival együttesen. Az első filharmonikus est főszáma természetesen Beethoven hetedik szimfóniája volt. Micsoda zabolátlan, friss, egészséges öröm, vihart kavarázó jókedv, boldogság tombol e négy tételben. Dohnányi előkelő mértéktartása itt felegetett s

hagyott annyi szabadságot a kitünő zenekarnak, amennyi okvetlenül szükséges a gigászi mű előadására. A waffenrokkos, cöfos egykori kritika szerint Beethoven részegen írhatta ezt a művét. Ostobaság ez, mert mámor sohasem szülhet ilyen szent és boldog tisztaságot.

Rimszkij-Korszakoff Seherzade-jában Szalay Karola szerepét Ottubay Melinda táncolja. Sahria szultán ifjú feleségének nem volt könnyű a dolga, mert ez a szerep a táncos teljes összeolvadását kívánja a muzsikával. Ottubay Melindának sikerült megoldani feladatát. Táncával a nagy Gyagilev, Rimszkij-Korszakoff zenéjére írt táncok első halhatatlan koreográfusa is meglehetően volna elégedve. Vajjon mikor kap külön tanulmányt Seherzade csodálatos, ázsiai misztériumoktól fülledt zenéje. A kürtök sikongása úgy kíséri a férfitáncos lépteit, mozdulatait, mint a baljóslatú végzet s mellette holdfénynövelte ezüst-kék láng a lány, ki a hegedűk sírásától kísérve, életéért táncol. Élmény a Seherzadé zenéje, örök emléke egy zseniális muzsikuskak.

György László

Dohnányi vezényli a Filharmonikusokat (Konács kép)

Zádor Gyöngyi †

A Nemzeti Színház kiskapujában láttuk őt utoljára. Zuhogott az eső és piros impregnált esőkabátjában, csillogó szemmel, mosolygósan beszélt. Színházról, életéről, tervekről, jövőről, boldogságról. Örült mindennek, ami szép... A szerelemnek... A Vigszínház fiatal színésze, vitéz Benkő Gyula volt a völégénye. A zuhogó esőben álltak egymás mellett, kéz a kézben. Fialatok, akiknek ter-

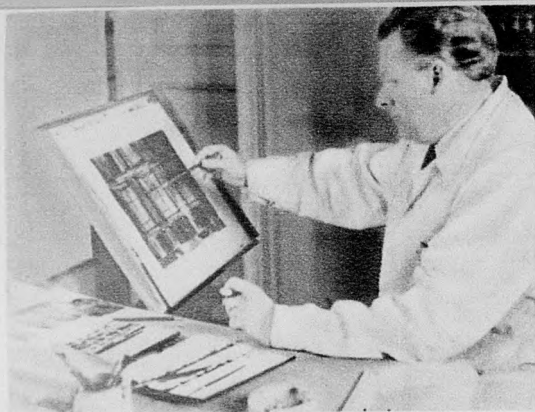

Gyöngyi utolsó szerepe, a „Törtetők” telefonoskisasszonya (Bojár felv.)

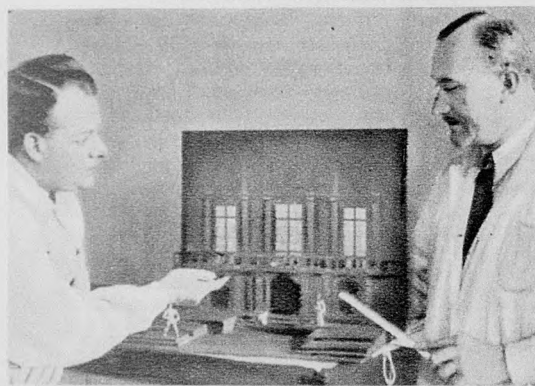
veik, jövőjük van és szeretik egymást. És Gyöngyi beszélt...

Most már, péntek óta, nem szól senkihez. Elhallgatott jövőről, tervekről, színházról, boldogságról... Mindenről... Mosolygós-piros arcoskája kisimultan, fehérén egy túlvilági boldogság felé néz.

(h. a.)

Horváth János a terveket készíti

A Wallenstein-díszlet makettjét nézi Horváth és Tóth László

Grandlózus díszleteket tervezett HORVÁTH JÁNOS a Wallenstein-trilógiához

Budapest közönsége igen nagy érdeklődéssel várja a Wallenstein-trilógia bemutatását. Hans Meissner, a vendégrendező már több mint egy hónapja készíti elő a nemzetiszínházi előadást. A nagyméretű dráma előadásához méltó keretet teremtett Horváth János, a színház külföldön is elismert díszlettervezője. A művészi megoldásokról Horváth János nyilatkozott a Délibáb munkatársának:

— A díszletek elkészítésénél — mondja Horváth — az első technikai szempont az volt, hogy olyan keretet teremtsek, amely lehetővé teszi, hogy az összevont darabot technikai bonyodalmak nélkül játszassuk le.

— A Wallenstein-díszlet nem dekoráció, nem háttér, hanem mindig a játéknak megfelelő terelehatárolás. Vagyis laikus nyelven: az egész díszlet hatalmas frontkiképzés, amelynek apróbb részletváltozásai és díszítései a jelenetek hangulatával változnak. Egyébként a színpadon nincs egy felesleges dísz, csak olyan, amely az elgondolás szimbolizmusát valamilyen mértékben és módon elősegíti.

NAGYKOVÁCSI ILONA A ZENEAKADÉMIÁN

Izgatottan várakozott a közönség szombaton este a Zeneakadémia előcsarnokában az előadás megkezdésére. A rádióból és gramofonlemezekről országoszerle ismert kitűnő énekesnőnk, Nagykovácsi Ilona tartotta első önálló előadóját. A legszebb „vox humana” hangszin tulajdonosára a főváros színe-java kíváncsi volt — életben is. Nem esoda, hiszen eddig csak a hangját hallottuk, de pódiumi szereplése a legtrikább esetek közé tartozott.

Nagykovácsi Ilona megenésített Ady, Arany, Babits, József Attila, Kosztolányi,

Nagykovácsi Ilona és Polgár Tibor

Petőfi, Reviczky és Tóth Árpád-verseket adott elő Polgár Tibor zongorakisérével. A természetesség megélt közönség frenetikus tapsokkal jutalmazta a művésznő utólrheletlen előadókészségét. Minden szám új és új, érdekesebb érdekesebb művészi élmény volt. Ez a hangverseny megszámlálhatatlan öszinte hívet szerzett Nagykovácsi Ilonának.

A műsor művészi színvonalához méltóan működött közre Goll Beatrix, Szabó Pál és Laczkovics János is.

Érdekes és értékes bevezetőt mondott Cs. Szabó László.

Színházi KALEIDOSZKÓP

VÁRKONYI ZOLTÁN RÓL,

aki a szezon elején komoly, nagyjértékű művészi teljesítménnyel rukkolt a színésztársadalom élvonalába s aki most ennek jutalmául hétfőn hetvenötödikször játszhatta a IV. Henrik főszerepét.

IV. Henrik most magáról beszél:

Édesapám, Várkonyi Titusz újságíró. Az ország egyik legelfoglaltabb szerkesztője. Késő éjszaka járt haza a szerkesztőségből, délelőtt aludt, s ebéd után, mikor még mi iskolában esücsültünk, már elment hazulról. Mi csak egy héten egyszer láttuk — vasárnap. Meg is kérdeztem az anyámtól: — Mondd, mama, ki az a bácsi, aki minden vasárnap itt ebédel és meger bennünket! ? . . .

Ugyanez a bácsi volt szerintem az egyetlen apa a világtörténelemben, aki megengedte a fiának, hogy színipályára menjen. Én eredetileg újságíró szerettem volna lenni, erről azonban ő hallani sem akart. Az akadémiai beiratkozássom körül némi anyagi nehézségek támadtak és egyik aranyos, kedves vidéki nagynéném vállalta a költségeket. Százötven pengőről volt szó. Én elmentem s jelentkeztem. A felvételre százötvenen jelentkeztek kivülem, de csak huszonötöt vettek fel. Ilyen tolongásban nem volt sok esélyem. Én azonban minden eshetőségre számítva, még a felvételi előtt táviratoztam a nagynénémnek:

— Felvettek. Pénzt küldheted.

Végezredményben százötven pengő sohasem jön rosszul.

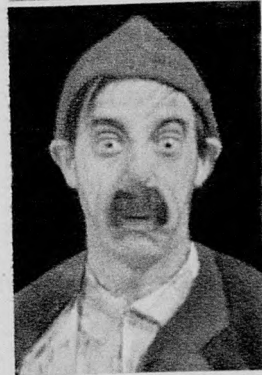
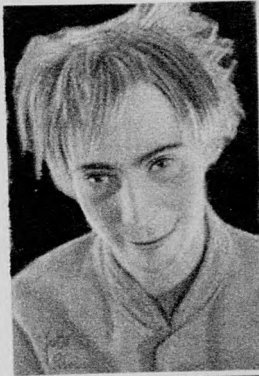
Boldogult emlékü, csodálatos Odry Árpád talán azért, mert kezdő akadémista koromban főleg cikkírással tartottam fenn magam (büszke ifjú voltam, aki tizenkilenc-húsz éves korában megveti a család támogatását), szóval Odry Árpád a rostavizsgán azt mondta:

— Csak maradjon a fiú az Akadémián, majd jó újságíró lesz belőle. Nem árt, ha egy kritikus kitanulja a szakmát.

Természetesen, az újságírók meg biztattak a színipályára. Ahogy már az lenni szokott, elvégeztem az Akadémiát s meg voltam győződve, hogy színész vagyok. Most a IV. Henrik után az az érzésem, hogy még lehet belőlem.

Kiss Ferenc, ak most is határtalan odaadással neveli az új színészgenerációt, vizsgáztatott az Arnyhalászból az Akadémián. A próbák kerek három hónapig tartottak. Nagy volt a gyűrés, de meg is volt a munka eredménye. A vizsga szépen sikerült. Ulána barátaimmal egy kiskocsmában ünnepeltük „szünni nem akaró zsenialitásunkat”. Vacsora közben — hiszen fiatalok, zöldék és „világmegváltók” voltunk — említés esett egy-két ügyekről, jiatal színészeiről, Odryról, Csontosról és egy-két külföldiről is, főbbek közt Werner Kraussról. Megállapítottuk, hogy ők is tudnak, de mi?! . . . Tiszteletlenek voltunk és beképzettek, mint minden kezdő. Aztán jöttek a — statisztálások . . . S ekkor jöttünk rá valamennyien pályánk mérhetetlen nehézségeire és azt hiszem valamennyi jiatal kollégámmal így van: rájötünk, hogy ennek a hivatásnak soha nem tud teljesen eleget lenni az ember

Pereről-perere nagyobb félelem fog el a színházzal szemben. Most, hogy nagy szerepet játszhatom és talán nagy szerepeket fogok még játszani, állandóan az a kérdés izgat: meg tudom-e oldani a feladatokat, lesz-e hozzá lelki és fizikai erőm, fogom-e szeretni tudni a színházat úgy, ahogy a színház most szeret engem.

tt
S
ához

rdek-
a be-
ndég-
a ké-
t. A
mélto
szín-
erve-
öként
Já-
nka-

ndja
pönt
tsek,
evont
élkül

korá-
áték-
nyis
natal-
oróbb
metek
nt a
csak
boliz-
édón

N

ky és
ersek
Tibor
el. A
meg-
jrene-
jutal-
vésznő
lóadó-
inden
éred-
b mű-
Ez a
meg-
őszin-
Nagy-
ak.

ívészi
mél-
közre
Szabó
kovic

értékes
olt Cs.

Parázs vita a Tabéry-regény előszava miatt

Aki Nyíró József és Tamási Áron Kolozsvárnak, Molter Károly Marosvásárhelynek, Szánthó György Aradnak, az Tabéry Géza Nagyvárának. Legutóbbi könyve, az ősz folyamán megjelent „A Frimont palota” iránt általános érdeklődés nyilvánult meg. Most az érdeklődés hullámai irodalmi vitává tornyosultak. A kolozsvári „Ellenzék” című lap foglalkozott az idény erdélyi magyar könyvkiadványaival és ennek kapcsán megtámadta a könyv előszavát író Benedek Marcellt, a kitűnő író és kritikust. Ugyanis Benedek Marcell az előszóban, ahol a regény hőseivel, Beöthy Ödönnel és Kuthy Lajossal foglalkozik, Kuthy Lajosról, az „irodalom grófjáról” — ahogyan Jókai elnevezte — a Bach-korszakban tanusított magatartásával kapcsolatban meglehetősen lesújtó véleményt mond. Érdekes, hogy a kolozsvári lap nem a regény, hanem az előszó íróját támadta és szemére vetette Benedek Marcellnek, hogy azért kicsinyítette le Kuthy Lajos szerepét, mert Kuthy — antiszemita volt. Az egyik nagyváradi lap ezzel kapcsolatosan nyílt kérdést intézett Tabéryhez, aki ugyancsak a lapban válaszolt és előállt az a groteszk helyzet, hogy a regényfőhőssel szemben megvédte — a kritikusat. Az érdekes vitával kapcsolatosan Tabéry Géza a Délibábnak a következőkben szögezte le álláspontját:

— A regényírónak az a feladata, hogy hősei cselekedeteinek a lelki rügőira világítson rá.

Még akkor is, ha azok a hősök nem a legideálisabbak. Én a magyar érzéseimért börlőnbüszell, és a Világos után Bach huszárára vedlett Kulhy lélektani alapon próbáltam magyarázni. Azt hiszem, hogy nem is lévesen. Hosszú ideig igen alaposan tanulmányoztam Kuthy egyéniségét. Azt hiszem sok cselekedetének fedeztem fel titkos okait.

— Más regényei szintén vállottak ki hasonló viharokat?

— A „Szarvasbika” körül zúgtak viharok. Akkor Pintér Jenő a Budapesti Hírlapban azon az alapon támadott meg, hogy e történelmi regényemben a múlt század női figurái erkölestelenek és Telesi Annát helytelenül állítottam be. Azóta már Pintér Jenő is revízió alá vette 18 évvel ezelőtti vallott felfogását, de az igazi elégtételt a legilletékesebb helyről kaptam meg, amikor közvetlenül Pintér cikkének a megjelenése után hívott meg Kemény János báró Marosvécsre, az a Kemény János, aki Telesi Annának az unokája...

— Mi egyébként a felfogása az „irodalmi vitákról”?

— Nem tartom hasznosnak a mű szempontjából. Egy könyvet csak a belső értékei tartanak meg, vagy ejtenek el. Sajnos, az ilyen napilapvitatókások kritika aláarca alatt mindig a pillanatnyi aktuálitás szempontjából kapcsolódnak bele a könyvek a lényegébe. Lényeg helyett, felszínes dolgokkal foglalkoznak.

T. T.

ENDRÉDY GRÉTE.

Utoljára nyáron láttuk, az Erzsébetvárosi Színházban. Kedves, rokonszenves, mosolygószemű, huncutnézésű, színes tehetségnek

találtuk. Csodálkoztunk, hogy ősszel, a szezon kezdetén egyik színház műsorlapján sem talákoztunk a nevével. A feleletet ő maga adta meg:

— Éreztem, hogy még sok tanulnivalóm van — csicsergi munkatársunknak. — még valahogy nem készültem fel arra, hogy nagyobb feladatokat is rábízhassanak. Ezért iratkoztam be az egyik leghíresebb színészpédagógushoz. S egy évig munka, munka, munka!... Akkor már nyugodtan kiállok a közönség elé a legnehezebb feladatokkal s vállalom. Vállalom. Most éjjelnappal tanulok s érzem, tudom, hogy nem hiába.

Mi is tudjuk és nagy kíváncsisággal várjuk Gréte fellépését.

iat

ideáli-
biselt,
Kulhyl
i. Azt
ideig
egyéni-
deztlem

asonló

iharok,
lapban
lőrté-
figurái
Teleki
ítottam
r Jenő
8 évvel
át, de
legille-
m meg.
Pintér
e után
János
a Ke-
eki An-

a fel-
víták-

asznos-
tjából,
a belső
g, vagy
z ilyen
tt min-
ontyából
nyegébe.
glalkoz-

T. T.

a sze-
rlapján
eletet ő

hivalóm
— még
— hogy
— ssanak.
— íresebb
— munka.
— agodtan
— felada-
— t éjjel-
— gy nem

gal vár-

Gladys and Kusserow

Már mindenki ismerőse Pest-
ten ennek a két rokonszenves,
tehetséges táncosnak! Gladys:
kínai porcellánszépségű és
finomságú táncos baba;
Kusserow: maga az élő, ör-
vendező, szenvedő ritmus. A
két táncos a Royal Revűszin-
ház műsorának szenzációja.

(Várkonyi felv.)

A kulissza mögött

Két hét múlva újra megkezdik a Madáchban Babay „Körlánc”-ának a próbáit. A színház tagjai azzal vádolják Pütkösti Andort, hogy azért imádkozik, hogy vége legyen a „IV.

Magyar Bálint dr., az Operaház új titkára (Bojár felv.)

Henrik” megállíthatatlan sikersorozatának, mert szeretne már új darabot rendezni a saját színházában. Fel is jegyezzük olvasóink számára a kitűnő igazgató egyik kedves-vice-mondását ezzel kapcsolatban: — Míg nem volt színházam, évenként legalább három darabot

rendeztem, most hogy a magam gazdája vagyok, itt állok a legteljesebb rendezői téltenségben.

Meg kell említenünk Pütkösti Andornak azt a levét is, mely szerint Rabindranath Tagore „Chitra” című darabját is másorba vette s az egyik szerepre Puskás Tibort akarja kölesön kérni a Vig-színházról. Pütkösti műsor-tervében Giroudoux Elektriája is szerepel.

Bartos Csilla, a szegediek trisszen verhuvált naivája (Royal felv.)

Luise Urieh, az Ufa kitűnő színésznője Budapestre érkezett. Szigethy Lajos, Máriaassy Pál, Baky József és Fliegel Ernő társaságában a pályaudvaron (Szécsy felv.)

Színházi körökben nagy örömet kellett a hír, hogy Magyar Bálintot, a tehetséges fiatal íróit kinevezték a Magyar Királyi Operaház titkárává. Magyar Bálint rokonszenves egyénisége, tehetsége már régen ismert színházi és újságírói körökben. Annakidején nyertese volt a Nyugalom novellapályázatának is. Az Operához a Nemzeti Színház titkári hivatalától került, ahol már akkor is szép jövőt jósoltak neki.

December 3-án tartja szerzői estjét Pusztai Sándor, a fiatal papköltő a Zeneakadémia nagytermében. Rádióelőadásai közül, helyszíni közvetítéseiből, melyek mindig élményt jelentettek és a pódiumról igen előnyösen ismerjük már, de most teljes estet betöltő műsorát élénk érdeklődéssel várjuk. Verseinek hangja új, tiszta és magyar. Az esten kétszer halljuk őt, valamint kétszer ad elő belőlük Orsolya Erzsébet is, a Vig-színház tehetséges művésznője s így egy egységes színes és ragyogó portré tárul elénk Pusztai Sándorról, aki

Vaszdy Sándor vette át Rajczy Lajos szerepét a „Törtetők”-ben

eddig megjelent hat kötetével kétségtelenül egyike a legérdekesebb s leghatásosabb költőknek. Irodalmi bevezetőt Kálly Miklós mond. Raffay Erzsébet és Fodor János, a m. kir. Opera művészei pár megzenésített versét éneklik. S befejezésül dr. Dienes Valéria mozdatalművészeti kórusa ad elő a szerző Misztikus rap-szódia című új versciklusából.

A Nemzeti Színház a Kormányzó Ur néonapijára rendezendő előadásán, december 5-én, négy magyar szerző egyfelvonásos darabját fogja bemutatni.

Adorján Éva férjhez megy. Egyik neves fővárosi ügyész szerepét férjként a házassági értesítésen.

Orsolya Erzs szerepét a Vigaszínházban Dajbukát Ilona vette át.

Apáti Imre és Olthy Magda játszott a Magyar Művelődés Házában a „Király házasság” főszerepét

Bécs város hatóságai elhatározták, hogy újból mindent megtesznek annak a tekintélynek visszaállítására, melyet Bécs egykor mint a festők városa élvezett. Ezt a céll mindenekelőtt számos képműkiállítás megrendezésével próbálják elérni. A sorozatot a tél folyamán egy jubileumi kiállítás fogja megnyitni, mely Bécs képzőművészeti hagyományait mutatja be. Ezt követőleg „Festők a háborúban” címmel fog megnyitni

Németh Antal dr beszéde Katona József emlékkünnepén a Nemzeti Színházban

Bodnár István, a kitűnő fiatal író nagy sikert aratott „Pozsonyi éjszakák” című új regényével

Tamás Kálmán, a Stádium igazgatója érdemei elismerésül megkapta a nemzeti védelmi keresztet.

A tragikusan elhunyt Zádor Gyöngyi szerepét Bornemisza Évára osztotta Németh Antal dr.

Hajdu Ilus magasnívójú hangversenyt adott a Zene-művészeti Főiskolában

egy képműkiállítás, majd tavasszal a német-bolgár társaság rendez kiállítást. Ugyan- csak a tavaszra még három képműkiállítás terveznek: az egyik a bécsi nőket, a másik a várost, a harmadik összefoglalólag a bécsi művészek művészi termelését fogja bemutatni.

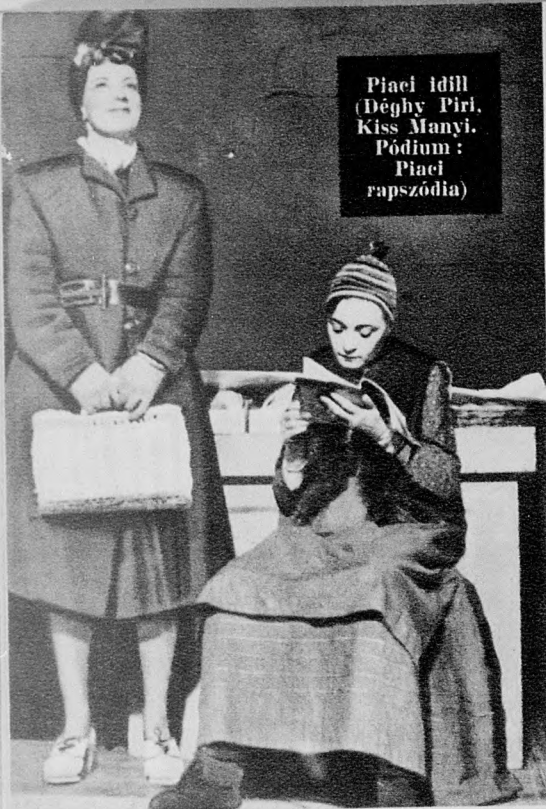
Mezey Mária két ruhája a „Tűzvész” bemutatóján

Szürke muszlinpongyola éklamenszínű selyemkombinével

Fehér estélyi ruha antik nyakékkal (Bolya Lenke rajza)

Piaci Idill
(Déghy Piri,
Kiss Manyi.
Pódium:
Piaci
rapszódia)

Hol volt, hol nem volt

Bemutató a Pódiumban

Nagy érdeklődés előzte meg a Pódium ismeretes okokból november közepéig húzódott bemutatóját. Meg kell állapítanunk, hogy a régi Békeffi-kabaré nincs többé! A politikai pszichológusok eltillásával Békeffi mondanivalójából eltűnt a — szellemesség is. A műsor se nem jobb, se nem rosszabb, mint a megszokott kabaréműsor, csak az a plussz hiányzik, amit eddig Békeffi konferánszai jelentettek. Nem értjük azonban Békeffit: az igazi szellemes ember nemcsak a jobboldali világnézet ellen tud szellemesekeket mondani, hanem a Beszkártról is. Az pedig, amit a bemutatón hallottunk, a fentnevezett közlekedési intézményről... Hál két eset lehetséges: vagy szellemesebbeket mond ezután még a Beszkártról is, vagy pedig... (ezt a vagyot a közönség rendelkezésére bocsátjuk). A műsor fénypontja Kiss Manyi aranyos humora. (h.)

Szakál Ferenc és Szemere Vera az akadémia vizsgaelőadásán

Vizsgaelőadás a Színiakadémián

A Színművészeti Akadémia már a második vizsgaelőadását tartotta szombaton délután. Herczeg Ferenc „Ocskay brigadéros”-át adták elő a növendékek. Kitűnő anyagnak bizonyultak az előadásban szereplő színészek. A jó rendező formálókeze tetszése szerint dolgozhat velük, mert tehetségesek és elég intelligensek ahhoz, hogy tolmácsolják a legkomolyabb írók mondanivalóit. Különösen Szemere Vera, Szakál Ferenc, Bakó Márta, Nagy Jutka és Csákányi László vezérkedett a főbb szerepekben. Bizonyítja ezeknek a vizsgaelőadásoknak a niveljét az is, hogy már a „civil” közönség érdeklődését is nagy mértékben felkeltették és úgy mennek már az Akadémia növendékeinek egy-egy bemutatkozására, mint aki egy színházi élmény gyarapító élvezetét keresi. És a tehetséges fiatalok tesznek is róla, hogy senkit se érjen esalódás.

HÁZASSÁG ADAGOLVA

Ezzel a címmel a Léna-filmvállalat mulatságos német vigjátékot mutat be néhány hét múlva. Bohémházasságról van szó a filmben, egy jó feleségről, akiből férje ragyogó démont szeretne nevelni, de sikertelenül. A férj elvállik s az asszony, hogy visszahódítsa férjét, nagyvilági életet él, mulatókba jár s férfiakkal véteti magát körül. A filmnek ebben a részében pompás táncosnőket, pazar revüket látunk majd s amíg eljutunk a kibékítő befejezéséig, szellemes ötletekkel fűszerezett ragyogó jelenetek vonulnak el előttünk.

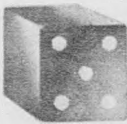
Képünk egy előkelő mulató kis tánc-színpadát mutatja be.

KOCKÁS FILMKRITIKÁK

A DÉLIBÁB minden befolyástól mentes őszinte véleményt közöl a bemutatott filmekről. A filmeket a kocka pontjaival osztályozzuk. Minél jobb a film, annál több pontot kap. Hat pont a legjobb osztályzatot jelenti, egy pont a legrosszabbat. Kétszer hat pontot csak a legtükéletesebb filmeknek kaphat.

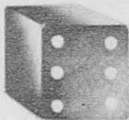
Igen jól sikerült, irodalmi színvonalra törekvő, művészi eszközökkel készült, gondosan rendezett s gyönyörű felvételekkel pompázó, érdekes meseszövegű film, ami komoly és bonyolult emberi problémákat, mélyreható lélekábrázolással igyekszik megvilágítani. Hőse egy emelkedett gondolkodású, szilárd jellemű férfi, aki jogos emberi felháborodásában embert öl, s amikor leszámol tettének következményeivel, halálraítéli magát. A bíróság azonban „életre itéli.” Amikor a fegyházból kiszabadul egy felébredő szerelem újra az élethez láncolja, azonban közbelép a mult árnyéka s ettől kezdve drámai fordulatok követik egymást a talán kissé túl bonyolult, de mindvégig izgalmasan érdekes filmtörténetben. A cselekményt elejétől végig Jávor Pál vezeti, aki ebben a gazdag skálájú szerepben nagyvonalú, átfogó alakítást nyújt. Női partnere a minden újabb filmszerepében többet és jobb formát mutató *Hidvéghy* Valéria. Mellettük *Petrovics* Szvetislávnak van a filmben kiemelkedő szerepe. Alakítása kifogástalanul filmszerű. A többi, — bár kisebb, de jól megrajzolt — szerepben *Somlay* Artur, *Peéry* Piroska, *Zádor* Gyöngyi, *Bognár* Elek, *Juhász* József, *Pethes* Sándor, *Maklár* Zoltán, *Sárosy* Andor egytől-egyig jellegzetes, emberábrázoló művészi munkát végeztek. A film szerzője egy kivételes intelligenciájú író: *B. Nagy Mária* a *Léna* filmvállalat vezetője, aki egyúttal bőkezű és gavalléros producere a gazdag és díszes kiállítású, sikerre érdemes magyar újdonságnak. (K. I.)

ÉLETRE
ITÉLTEK!

Művészi

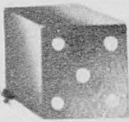
AZ
ANGYALVÁR
BÖRTÖNE

Hősi eposz!

Az Örök Róma történetének egyik viharos fejezete elevenedik meg az érdekes, nagyszabású, gazdag kiállítású olasz filmben: a mult század harmadik éveinek hősi és dicsőséges szabadságharca, a carbonari mozgalom, amely jóval később az olasz egység megteremtésére vezetett. Stendhal, a világhírű angol író „*Vanina Vanini*” című regénye nyomán készült. Hőse a tántorít-halatlant, elszánt forradalmár *Pietro Merilli*, hősnője a római társaságok dédelgetett kedvence, *Vanina*, a szép hercegnisasszony. Az üldözött forradalmár és a legfelső körökhöz tartozó fiatal leány szerelmi regénye rendkívül izgalmas, drámai fordulataival meglepő filmtörténetben perog le, s a háttérben feszítő hatású, gyönyörű felvételek sorozatában elevenedik meg a száz évvel ezelőtti Róma politikai, társadalmi képe s a megalkuvást nem ismerő, önfeláldozó olasz hazafiak emberfeletti küzdelme a zsarnoki elnyomással szemben. Valóságos hősi eposz a film egy nagyjelentőségű nemzeti küzdelemnek, ami örök dicsősége marad az olasz történelemnek. *Vanina* hercegnő szerepében a bűbájosan szép és hollywoodi mérték szerint is első vonalbeli fiatal olasz színésznő, *Alida Valli*, a forradalmár szerepében pedig az olaszok *Errol Flynn*-je, a keménykölésű, remek kiállítású *Amadeo Nazari* nyújtanak élményt jelentő alakítást. (K.)

EGY ÉJSZAKA
ERDÉLYBEN

Szép

Asztalos Miklós történelmi tárgyú „*Alterego*” című kamaravígjátékát filmesítették meg „*Egy éjszaka Erdélyben*” címen. A cselekmény II. József korában játszódik s egy kalandokkal teli éjszaka következményeit meséli el. A téma irodalmi és érdekes. Nagy érdeme a filmnek, hogy a magyar gyártási viszonyokhoz mérten igen bőkezű kosztümös keretet biztosít a kavargó történethez. Szépek a díszletek és izlésesen pompások a ruhák. A főszerepet *Szelezky Zita* játssza. A közönség felszisszen a gyönyörűségtől, olyan szépen fényképezték. Rajta kívül *Mezey* Máriának, *Lázár* Máriának, *Páger* Antalnak és *Nagy* Istvánnak van jelentős sikere. A film megérdemli, hogy a közönség szeretettel és jóakarattal fogadja. (h. a.)

Radvan
Radvan
filmíró és
nevel szer
gyar...
minden
moly fig
kell. Uj f
asszony
könyvet
rendező
Két fősze
Mária és
Radva
a nyár
száth K
lős” cím
lozatal,
tömegjele
ténelmi
része sz
Bánk
be a...
vígjáték
gyai F
nemrég
vállalat
rek szer
got, szí
vígjáték
ben a g
lehetővé
számára
úgy va
azt a
szempoi
kényezt
rikai n
hódító
kettős
válogat
tégével
ameny
Szörény
gít, a
Antal c
kítettál
pesti
mutat
férj ut
amerik
is mag
László
aki a
madon
húzás
Szilasy
Éva a
film e

Hírek a magyar filmvilágból

Radványi Géza új filmje

Radványi Géza úgyis mint filmíró és mint rendező, olyan nevet szerzett magának a magyar filmgyártásban, amely minden munkája iránt komoly figgyelmezt és érdeklődést kelt. Új filmjének címe: „Egy asszony visszanéz”. Szövegkönyvét Radványi írta s a rendező munkáját is ő végzi. Két főszerepét Tasnády Fekete Mária és Jávor Pál játsszák.

Radványi Géza egyébként a nyár végén fejezte be Mikszáth Kálmán „Beszélő könyves” című regényének filmváltozatát, amelyben nagyszabású tömegjelenetek készültek. A történelmi háttérű filmnek egy része színes.

A régi keringő

Bánky Viktor most fejezte be a „Régi keringő” című vígjáték forgatását a Palugyai Farkas vezetése alatt nemrégiben alakult Jupiter vállalat produkeiójában. Hírek szerint ez a film új hangot, színt és stílust visz a vígjátéki műfajba, amennyiben a gyártó cég hákezősége lehetővé tette Bánky Viktor számára, hogy elképzeléseit úgy valósítsa meg, ahogyan azt a legtisztább művészi szempontok kívánják. Az elkényeztetett szeleburdi amerikai magyar leány és egy hódító operettprimadonna közötti szerelmi története jól válogatott színészek közvetítésével került a filmszalagra, amennyiben a két leányt, Szörényi Éva és Zsilley Margit, a két férfit pedig Páger Antal és Szilasy László alakították. Páger Antal budapesti taxifőúr figurájában mutatkozik be, aki a grófi férj után vágyódo válogatós amerikai leány szívét végül is maga felé hajlítja. Szilasy László pedig gazdag gróf, aki a polgári hajlamú primadonnával együtt evez a házasság réve felé. Földényi

Szilasy László és Szörényi Éva a „Régi keringő” című film egyik jelenetében (Jupiter-film)

László, Bilicsy Tivadar és Juhász József játszanak még jelentős és jellegzetes epizód szerepeket a „Régi keringő”-ben, aminek hangulatos muzsikáját Dolecskó Béla írta és állította össze.

Szüts Mara házassága

Zsigray Julianna „Szüts Mara házassága” című regényének filmváltozatában Simor Erzsébet és Szörényi Éva két különböző, ellentétes női típust játszanak. Szörényi, a címszereplő Szüts Mara, merengő, rajongó, ábrándos lélek, aki messze idegenbe kíváncsodik és hiába akad egy sereg kérője, mindenkit visszautasít. Simor Erzsébet a másik Szüts leányt, Kornéliát alakítja, aki nővérenek éppen ellentéte. A legesztantalanabb leány messze környéken és a történetben is úgy csöppen bele, hogy kicsapják

az intézetből, mert egyik tanárnőjével összetűzése támadt. A két leány körül rendkívül érdekes, meglepetésekkel tarkított szerelmi történet szövődik.

Simor Erzsébet, a szép kőműves

A magyar filmgyártás legszőkebb primadonnája: Simor Erzsébet, az utóbbi időben több kőműves női főszerepét játszotta el. (Ismeretlen ellenfél. Akik elkap az ár stb.) Most megint kőműves lesz a felvívógép előtt, mint a „Bob herceg egyik sztárja. A mese szerint a Luxenitával szomszédos Bellónia küldi el a hercegnének deklarált szép kőművest Bob herceg országába, hogy ott megszerezzze a legendás elefántcsont-láda kulcsát s ezzel a nagy titkot, amit a láda őriz. A Hunniában Kalmár László, a Bob herceg rendezője már befejezte a filmet.

Társasági híradó

Úgy látszik, az emberek kezdenek ragaszkodni az otthonukhoz és iparkodnak egy szilárd pontot teremteni ebben a zajló világban, mert különben nem tudnánk másként megmagyarázni azt a sok házasságot, amelyet Budapesten a héten kötöttek meg. Szöllösy Alfréd min. tanácsos lányát, Juditot, Bácsfalusy Lajos m. kir. hadnagy vezette oltárhoz. Az esketési szertartást dr. Brisits Frigyes igazgató végezte. Binder Ilona és ifj. Alfalvy György Gábor a héten tartották esküvőjüket; az esketési szertartást Bonis bencés fő-kormányzó végezte. Tanúk voltak: dr. Tóth Róbert hadbíró-ezredes és Jasper József folyamőrkapitány, Tiszaváry Dezső m. kir. kormányfőtanácsos elnökgazdátó leányát, Editet most vezette oltárhoz dr. Földvály József törvényszéki jegyző. Urai Uray Ilona és primor ákosfalvi Szilágyi Zoltán kincstári ügyész, a Johannita-lovagrend lovagja házasságot kötöttek. Fülel Elter Géza és felesége Cseresnyes Mária leányát, Ilit most vezette oltárhoz Goszleth István és Rutter-

nyát, Editet most vezette oltárhoz dr. Földvály József törvényszéki jegyző. Urai Uray Ilona és primor ákosfalvi Szilágyi Zoltán kincstári ügyész, a Johannita-lovagrend lovagja házasságot kötöttek. Fülel Elter Géza és felesége Cseresnyes Mária leányát, Ilit most vezette oltárhoz Goszleth István és Rutter-

A gyógyszerész-tea aranyfűsága

A budai Szt. Imre kollégium teájának résztvevői
(nemes Jakab felv.)

A Hunnia-tea résztvevőinek egyik csoportja

Schmidt Ilona fia, ifj. Goszleth István.

A házasságokon kívül úgy lehetne jellemezni ezt a hetet, mint az utazások hetét. Gebhardt Domonkos, a Biosz elnöke Kolozsvárra utazott. Lamotte Károly dr., a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank vezérigazgatója szabadságra ment el néhány napra. Gr. Pálffy Pálné Párisba, Benedek László pedig Berlinbe utazott. Nickl Alfrédék megérkeztek Bázalból.

Az elmúlt hét egyik legkiemelkedőbb táncestélyét, a Medikusok rendezték. Kedves emlékekkel zárult a Szent Imre-kollégium összejövetele is, ahol remek hangulatban mulatott a társaság egészen záróráig. Nem feledkezhetünk meg a Herennia-teáról sem, amelynek rendezősege mindent megtett a siker érdekében.

(-y. J.-)

NAGY

Ba
vendé
mindk
sen ü
különb
művés
don ve
tulajd
magán
esti g
után
„Wall
le és
Nemz
hozó
Lehot
egy ó
Ba
a Dél

rende
megh
minda
gam
szem
ezelőt
szegé
san k

Szigi

Lehot

JO

NAGYVÁRADI INTERJÚ

Bajor Gizivel és Lehotay Árpáddal

Nagyvárad, november hó

Bajor Gizi és Lehotay Árpád két napig Nagyváradon vendégszerepelt a „Nóra“-ban. A nagyváradai közönség mindkét este zsúfolásig megtöltötte a színházat és lelkesen ünnepelte a szereplő művészeket. Lehotay Árpádot különben is szoros szálak fűzik Nagyváradhoz, mert a művész nagyváradai származású — édesapja Nagyváradon volt Tábla-elnök — és itt végezte iskoláit is. Ennek tulajdonítható, hogy elfoglaltsága ellenére időt szakított magának és lejött vendégszerepelni Nagyváradra. (Az esti gyorsvonattal érkezett Nagyváradra, az előadás után vonatra ült és reggel már Budapesten próbált a „Wallenstein“-ban. Másnap délután ismét vonattal jött le és az előadás után ugyanígy ment vissza, hogy a Nemzeti próbáján résztvehessen. Első nap a Lehotayt hozó vonat Kisújszálláson belefutott egy tehervonatba. Lehotay autótaxi folytatta az útját Nagyváradig és egy órai késéssel kezdték az előadást.)

Bajor Gizivel előadás előtt az öltözőben beszélgetett a Délibáb nagyváradai tudósítója.

— *Beleznay Unger színigazgató Debrecenbe hívott vendégszerepelni, de aztán megérkezett Putnik Bálint meghívása, valamint Lehotay Árpád kívánságára, aki mindenáron Váradra akart jönni és — ide jöttünk. Magam is hajlamos voltam rá, pedig szomorúan emlékszem vissza erre a városra, mert utoljára — kilenc évvel ezelőtti három napos vendégszereplésem alkalmával — szegény Aczél Honával jártam Váradon. Ez fájdalmasan körülölelhetetlen emlék az életemben.*

— A nagyváradai közönség boldog, hogy ismét a Szigligeti Színház színpadán üdvözölhette a művésznőt.

Lehotay és Bajor egyik jelenete a Nóra nagyváradai előadásán
(Royal felv.)

A nagyváradai közönséget teljes mértékben sikerült meghódítania...

— *Hálás vagyok érte. A közönségnek, meg a partnereimnek is. Bartók Juci, Rédey Kató, Sarmássy, Barsy egyből egyig mind nagyszerű volt. És két próba után. Én tudom, mit jelent az. Jövő programja iránt érdeklődünk:*

— *Torább is a „Nóra“. A Nemzeti Kamara Színházában fogjuk játszani. Aztán Fendrik Ferenc rendkívül bájos vígjátékújdonságában lép fel „Vera családja“-ban és a „Kaméliás hölgy“...*

— Film?

— *Egyelőre nincs új filmről szó. Őszintén megvallom, nem szerettem a filmet. Nem vagyok olyan szurcérén úr, mint színpadon. Megmaradok a színpad mellett...*

Lehotay Árpád öltözőjében egymásnak adják át a kilincset a látogatók. A népszerű művész nagy szeretettel öleli meg régi barátait, osztálytársait, sporttársait, katona bajtársait.

— *Piúk, higgyétek el, én lelkemben soha nem éreztem magam másnak, mint váradinak. Elhatároztam, hogy megmutatok Bajor Gizinek mindent, mindent ebből a városból, amit szerettem.*

Budapestre vonatkozóan egy szoban sűrítő össze a programját:

— *Wallenstein!*

Nagyváradra visszatérve pedig lelkendezve mondja:

— *Karácsonykor visszajövök és eljátszom itt legkedvesebb szerepemet, a „Cyrano“-t... (török)*

KOLOZSVÁROTT
RENDEZI LEGKÖZELEBBI
JÓTÉKONYCÉLÚ MATINÉJÁT
A D É L I B Á B

MAGYAR RÁDIÓMŰSOR

NOVEMBER 23-tól 29-ig

VASÁR NAP

november 23

BUDAPEST I.

**8.00: Szózat. Fohász. Hang-
lemezek.** 1. Losonczy Dezső:
Székely havasokban (Pátria-
szalonzenekar); 2. Lehár: Pa-
csirta — Juliska belépője
(Tamás Ilonka); 3. Pergolesi:
Nina, olasz dal (Tito Schipa);
4. Egyveleg Grieg műveiből
(berlini filharmonikusok); 5.
Csiky János: Panaszt (Erdős
verse, Udyardy Tibor); 6.
Friml: Indián szerelmi dal
(Emília Veldes); 7. Kacsóh—
Bakonyi—Heltai: János vi-
tez — Egy rozszaszál szebben
beszél (Jámbor László); 8.
Kodály: Mátra! képek (Va-
kok Homérosz Énekkara, vez.
Schnitzl Gusztáv).

8.45: Hírek.

**10—10.55: Református isten-
tiszteltet a Kálvin-téri templom-
ból.** Az igét hirdeti Murakózy
Gyula lelképásztor.

**11—12.10: Egyházi ének és
szentbeszéd a Szent Domonkos-
rend plébániatemplomából.** A
szentbeszédet mise előtt Sik
Sándor dr. szegedi egyetemi
tanár mondja. Énekek a domini-
kánus énekkar Béni Fülöp
vezényletével. Orgonát Bahó
László dr. Énekek a Harmonia
Sacra gyűjteményből.

12.15: Leventefelóra. „Válasz
egy tábori levelezőlaphra.” A
Ganz-leventeegyesület elő-
adása. Irtá és összeállította
Farkas Gyula, az énekkart
vezényli Konez Ferenc kar-
nagya.

12.45: Beszkárt-zenekar. Ve-
zényel Müller Károly. 1. Bi-
hari: Toborzó; 2. Mancinelli:
Kleopátra, nyitány; 3. Jo-
hann Strauss: Denevér, ope-
rettrésztetek; 4. Szabados Be-
la: Régi magyar táncosorozat;
5. Rieger Alfréd: A bajadér,
intermezzo; 6. Messager: Tré-
fás zenekép. **Közben**

1.00: „Rádiókrónika.” Elmondja
Papp Jenő.

**1.45: Időjelzés, hírek, vizálla-
s-jelentés.**

**2.00: Hanglemezek. I. rész.
Művészlemezek.** 1. Bellini: Az
alvajáró, négyes az I. felv.-
ből (Maria Gentile, Dino Bor-
gioli, Pedroni és Mannarini);
2. Boccherini: Adagio az A-dur
szonátából (gordonka: Pablo
Casals); 3. Mozart: Figaro
házassága, ária a IV. felv.-
ből (Toti dal Monte); 4. Wagn-
er: Rienzi, részlet a IV. felv.-
ből (Franz Völker és a berlini
állami opera ének- és zene-
kara); 5. Chopin: 3 prelud

(zongora: Gortat); 6. Verdi:
Rigoletto, kettős az I. felv.-
ből (Maria Gentile és Dino Bor-
gioli); 7. Catalani: La
Wally, ária az I. felv.-ből
(Maria Luisa Fanelli); 8. Gior-
dano: André Chenier — Gé-
rald monológja a III. felv.-
ből (Heinrich Schlusnus); 9.
Mascagni: Az álarcosok, nyit-
ány (milanói szimfonikusok,
vez. Molajoli). **II. rész: Híres
művészek filmadalai.** 10. Ibert:
Don Quijote — a herceg dala
(Saljapin); 11. Melichar—
Baumann: Filmdal (Erua
Sack); 12. Bixio—Cherubini:
A szerelem dala (Gigli); 13.
Enders—Felsing: Be szeretlek
leányka (Karl Schmitt-Walter);
14. Lehár—Bertini: Clo-Clo
(Mercedes Capsir); 15. Taglia-
ferri: Dalol a szerelem (Aure-
liano Pertile).

**3.00: „A mezőgazdasági érté-
kesítés mai kérdései.”** Hazay
Árpád dr. miniszteri tanácsos
előadása.

3.45: Szórakoztató zene. Hang-
felvétel. 1. Auber: Ére-
paripa, nyitány; 2. Robert
Stolz: Dunai álmok, keringő;
3. Lehár: Cigány szerelem,
egyveleg; 4. Llossas: Tango
bolero; 5. Rust: Kolibri,
jazzfantázia.

4.40: „Gárdonyi Géza.” Bory
István dr. előadása. Köz-
művelődési előadássorozat.

**5.00: Hírek magyar, szlovák és
ruszin nyelven.**

**5.20: Votisky Alice és Varga
Imre magyar nótákat énekel,
kísér Gáspár Lajos elgányszene-
kara. Votisky számai.** Wass
György: Elvitték a szere-
tőmet pirosesákós huszárnak;
Nincsen annyi tengeresszillag,
népdal; Vékony heja van a
piros almának, népdal; Ez a
vonat most van indulóban,
katonanóta; Votisky Alice:
Hűde ősi éjtszakában (Szent-
kúti Antal verse); népdalok:
Van neki, van neki; Édes-
anyám, nem tudok elaludni;
Merly J.: Repül a szán. **Varga
számai.** Allaga Géza: Befutta
az utat a hó; Magyar László:
Nincsen apám, se testvérem
(Török Rezső verse); Debrec-
eni kaszárnya, népdal; Kádás
György: Irt a babám; Husz-
ka: Darumadár fenn az égen;
Pápai Molnár: Születtem a
Kiskunságon; Aki a babáját
igazán szereti, népdal; Hor-
tobágyi népdal; Nem jár erre
postakocsi; Tolnamegyei né-
pdal; Megérett a paprika-
meggy ...

**6.20: Hangképek a vasárnap
sportjáról.** Beszél Pluhár Ist-
ván és Legényei József dr.

6.45: Liszt: Mefisztó-keringő
(bosztóni szimfonikusok, vez.
Kuszevickij). Hanglemez.

**7.00: Hírek magyar, német
román nyelven.**

**7.20: Kalmár Tibor tánczene-
kara.**

**8.00: Sport- és löversenyered-
mények.**

8.15: „Az operett története.”
„Az osztrák operett.” II. rész.
Az összeítő szöveget írta
Farkas Jenő. Elmondja Kal-
már Rózi. Közreműködnek:
Szabó Ilonka, Szilvássy Mar-
gil, Rösler Endre és vitéz
Szende Ferenc, az Operaház
tagjai. A rádiózenekart és az
énekegyüttest vezényli Fridl
Frigyes. Rendező A. Balogh
Pál.

9.40: Hírek.

10.10: Székesfővárosi Zenekar.
Vezényel Paul Tibor. 1.
Schubert: Befejezettlen szim-
fónia (h-moll); 2. Saint-Saens:
Haláltánc; 3. Csajkovszkij:
Olasz capriccio.

**11.00: Hírek német, olasz,
angol és francia nyelven.**

**11.25: Oláh Kálmán cigányzene-
kara muzsikál.**

12.00: Hírek.

KASSA

8.00—9.00: Budapest I. műsora.
(8.45-kor hírek.)

9.00: Hanglemezek. I. rész:
Gershwin: F-dur zongoraver-
seny (Roy Bargy, zenekari kí-
sérettel). II. rész: Magyar nó-
ták.

Közben kb.

9.30: „Széchenyi emlékezete.”
Felolvasás.

**10.00: Egyházi ének és szentbe-
széd a Béke Királynőjéről el-
nevezett kassai Fogadalmi
templomból.** A szentbeszédet
mise közben P. Pásztor Ele-
mer mondja. Orgonát Antonvi
István.

11.00: Hanglemezek.

**11.15: Hírek, heti beszámoló,
műsorismertetés.**

11.35: „A hegyvidék dalai.” Köl-
temények és hanglemezek. A
temeket a kassai középiskolák
diákjai adják elő.

**12.15—éjfelé 12.15: Budapest I.
műsora.**

RÖVIDHULLÁMU ADÁS ÉSZKAMERIKÁNAK EGÉSZ HÉTÉN:

A HATÁ hívójeles adóállomá-
son, 9.125 kilocikluson, 32.83
méteren. Középeurópai idő-
számítás szerint: 3 órától
5 óráig.

H É T F Ő

november 24

BUDAPEST I.

6.40: Ébresztő. Torna.
 7.00: Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek. 1. Kraul Antal: Súlyommadár, induló (Mária Terézia 1. honvédegyezred zenekara, vez. Fígedy Sándor); 2. Rilka búza, ritka árpa (Magyar Imre cigányzenekara); 3. Schubert—Berlió: Három a kislány, egyveleg (Anni Frind, Liesl Blech, Schirman, Carlo Carli, Berner, Sande); 4. Mozart: Török induló (zongora: Magda Tagliaféro); 5. Pagans: Malagüena (Lucrezia Bori); 6. Scottó: A halasz, dal (Tino Bossi); 7. Drigo: Szerenád (berlini állami opera zenekara, vez. Heger); 8. Guitarez: Venezuelai dal (Rosita Serano); 9. Josef Strauss: Falusi feccsék, keringő (berlini filharmonikusok, vez. Kleiber); 10. Lenoir: Miért hazudsz (Lucienne Boyer); 11. Silva: Lorenzo-induló (fűvészzenekar); 12. Rodríguez: Indián panasz (Carlitos Gardel); 13. Lohmann: Bajor polka (Harrisona: a szerző); 14. Novák Sándor: Nagymajtényi síkon; Csinom palkó (klarinet: Tarkány Sándor); 15. a) Mészáros Pál: Kinn lakom én Kisperjésen; b) Matók Béla: Kertem alatt faragnak az ácsok (Cselényi József); 16. vitéz Náray Antal: Előre, bácskai induló (Ludovika Akadémia ének-kara és a Folyam-erők Zenekara, vez. ifj. Fricsay Richárd).
 10.00: Hírek.
 10.20: „Hétszáz éves a magyar haditengerészet.” Péchy-Horváth Rezső előadása.
 10.45: „Mikor lett Széchenyi a legnagyobb magyar?” Irta Morlin Adorján dr. Felolvasás.
 11.10: Nemzetközi vízelző szolgálat.
 12.00: Harangszó. Fohász. Himnusz.
 12.10: Szalonötös. 1. Weninger Ernő: Romantikus szvit; 2. Bece: Capri emlék; 3. vitéz Pál Imréné: Tarantella; 4. Mikus-Csák István: Apróságok; 5. Rajter Lajos: Tavasz

muzsika; 6. Gabriel: Édes találkozás; 7. Gade: Feltéknység, tangó; 8. Morena: Halál Bécs, egyveleg. Közben 12.40: Hírek.

1.20: Időjelzés, vizállásjelentés.
 1.30: Heinemann Sándor tánczenekara.

2.30: Hírek.

2.45: Műsorismertetés.

3.00: Árfolyamhírek, piaci és elemiszérarak.

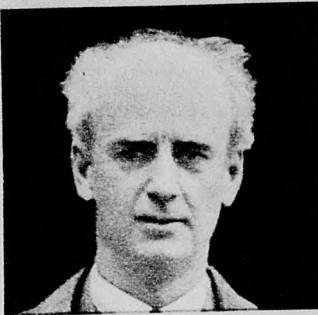
3.20: Hanglemezek. 1. Mozart: Ave verum, motetta (bécsi Sängerknaben, vezényel Müller); 2. Beethoven: ciszmoll (Holdvilág) szonáta, zongora: Wilhelm Kempff); 3. Schubert: A Mindenható (Anday Pirokska); 4. Schumann: Lótuszvirág (Gigli); 5. Brahms: Bár visszatérni tudnék, dal (Emmy Bellendorf); 6. Ravel: A cigány, rapszódia (hegedű: Francescatti); 7. Richard Strauss: El kell válnunk kedvesem (Helge Roswaenge); 8. Canal: Rózsák, dal (Ninon Vallin); 9. Casella: Siciliana és burleszk (zongora: Casella, hegedű: Poltronieri, gordonka: Nonucci).

4.15: Diákfelőra. „Magyar néprajzosok.” VI. rész. Ortu-tay Gyula dr. előadása Herman Ottórról. Felolvasás.

4.45: Időjelzés, hírek.

5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

5.15: „Szórványgyermekelnk otthonában.” Közvetítés Désről. Vezeti Budinszky Sándor. Hangfelvétel.

Furtwängler Vilmos

7.40

5.40: „Régi melódiák budai randevuja.” Közvetítés a budai Vigadóhól. Részlet a november 23-i hangverseny műsorából. Hangfelvétel. Közreműködik: Orosz Julia, az Operaház lagja, Somogyi Nusi, Orosz Vilma, Nádor Jenő, Ferenczy Károly és Pártos Gusztáv.

6.35: „Vizvári Gyula.” Szász Károly v.b.t.l. színészportréja.

7.00: Hírek magyar, német és román nyelven.

7.20: Veesey Ernő jazz-zongoraszámai.

7.35: A bécsi filharmonikusok hangversenyének ismertetése.

7.40: A bécsi filharmonikusok hangversenye. Közvetítés az Operaházból. Vezényel Furtwängler. 1. Händel: Concerto grosso; 2. Reger: Változatok egy Mozart-témára; 3. Brahms: III. szimfónia; 4. Wagner: A nürnbergi mesterdalnokok előjáték. A szünethen kb.

8.35: „Európa harea a bolesvizmus ellen.” Szedler János országgyűlési képviselő, a MOVE elnökének előadása.

9.40: Hírek.

10.10: Temesvári Rácz József cigányzenekara muzsikál, So-vinszky László szalonzenekara játszik és Giuseppe Moretti énekel.

11.00: Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven.

11.20: Tánelemezek.

12.00: Hírek.

KASSA

6.40—11.00: Budapest I. műsora.

11.05: „Márkó Károly családót alapít.” Nagy Média előadása.

11.20: Hanglemezek. „Operett-dalok.

11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés.

12.00—4.15: Budapest I. műsora.

4.15: „Vak zeneművészek.” Bocskay Imre előadása. Utána a „Vakok Homérosz énekkarát”-nak hanglemezei.

4.45—7.20: Budapest I. műsora.

7.20: „Gömöri gubásmesterek.” Márkus Mihály előadása.

7.35—éjjel 12.15: Budapest I. műsora.

IGAZSÁGTALAN támadás érte „egy olvasó levelének” formájában egyik lapban a rádió zenei szerkesztőségét. Azt panaszolta a levél, hogy kevés az ögynevezett „nehéz” zenezsám a rádióban s többek közt Mozart emléket sem ünnepli kellőképpen a műsor. Átnéztük a jövőheti tervezetet s ugyanazt találtuk benne, amit az elmúlt hetek műsorá-

ban. A nehéz és a könnyű zene szerencsésen aránylik egymáshoz. Hívei vagyunk a komoly muzsikának, de a könnyű zenére ugyanolyan nagy szükség van a műsorban. A nehéz muzsika hívei nem feledkezhetnek meg arról, hogy a könnyű zene neveli a komolyabb művek közönségét önmagának.

Délibáb

K E D D

november 25

BUDAPEST I.

6.40: Ébresztő. Torna.
7.00: Hírek. Közlemények. Éterend. Hanglemek. 1. Karch Pál: Magyar folyamerők induló (Folyamerők Zenekara, vez. ifj. Fricsey Richárd); 2. Schumann: a) A napsugár; b) Katicabogár (Lotte Lehmann); 3. Johann és Josef Strauss: Pizzicato-polka (bécsi szimfonikusok, vez. Konrath); 4. De Curtis: Dalolj nekem (Gigli); 5. Mozart: D-dur menüett (hegedű: Heinz Stanske); 6. Delibes: Mazurka a Coppélia-balettből (berlini filharmonikusok, vez. Borchard); 7. Arditi: Parla, keringő (Galli-Curci); 8. Lincke: Operett-részletek (Géczy Barnabás zenekara); 9. Buday Dénes: Mit ér, tangó (Honthy Hanna); 10. Ráday László: Erdély felé (Nádor verse, Ráday László); 11. Baynes: Destinée, keringő (Géczy Barnabás zenekara); 12. Buder: Katonainduló (katonazene- és énekkar); 13. Planquette: Cornevillei hangok, dal az I. felv.-ből (Edmond Rambaud); 14. Rachmaninov: cisz-moll prelúd (orgona: Marcel Palotti); 15. Gergelyffy Gábor: Nyiló kis ibolyák (Varga Imre); 16. Jöde—Löns: Rose-Marie, esti dal (Karl Schmitt-Walter); 17. Várhalmi: Béla király, induló (a 4. győri gyalogezred indulója, Hunyadi János 9. honvédgyalogezred zenekara, vez. Fricsey Ferenc).
10.00: Hírek.
10.20: „Hogyan írtak lapjaink a nevelésről a szabadságharc előtt.” Irta Csighy Sándor dr. Felolvasás.
10.45: „Divattudósítás.” Felolvasás.
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00: Harangszó. Fohász. Himnusz.
12.10: Lovászi Ferenc éigányzenekara. Közben
12.40: Hírek.
1.20: Időjelzés, vízállásjelentés.
1.30: Országos Postászenekar. Vezényel Eördögh János. 1. Stephanides Károly: Magyar ünnepi nyitány; 2. Pongrácz Géza: Kis szvit; 3. Krome: Huszárcsíny, intermezzo; 4. Lautenschläger: Vidám vándor; 5. Rubinstein: Dallam; 6. Barta—Polgár: Kaszinó-

csárdás; 7. Künneke: Melankolikus keringő; 8. Lehár: Vig özvegy, egyveleg; 9. Dostal: Katonainduló.

2.30: Hírek.

2.45: Műsorismertetés.

3.00: Árfolyámhírek, placl és élelmiszerárak.

3.20: Mezey Mária hegedül zongorakísérettel. 1. Kodály: Adagio; 2. Bárdos Lajos: Magyar népdalok; 3. Zsolt Nándor: Szatir és dráidok.

3.40: „Mit főzzünk?” Háziasszonyok beszélgetnek.

3.55: Mally Győző, az Operaház tagja énekel zongorakísérettel.

1. Dankó Pista: a) Eltörött a hegedűm; b) Most van a nap lemenőben; 2. Balázs Árpád: a) Te jönni fogsz (Molnár Mária verse); b) Szerenád (Antal Iván verse); 3. Tiszán túl, népdal; 4. Sándor Jenő: Almodó Tiszpart (Füredi verse); 5. Zakál Dénes: a) Valamikor csak te voltál; b) A nekeresdi vásárba (Marczali verse).

4.15: Gyermekeklután. „Érdekes állatpajtások.” Kilián Zoltán beszélgetése gyermekszereplőkkel. Közben Viski Igyártó Zoltán: „Vidám világ” című daljátéka.

4.45: Időjelzés, hírek.

5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

5.15: „Századok zenéje.” II. rész: „Világi muzsika a középkorban.” Bartha Dénes dr. előadása hanglemekkel.

6.00: „Vadászniek és vadászniek.” Irta Remniczky Károly. Felolvasás.

6.20: Rádiózenekar. 1. Schultze: Repülőinduló; 2. Micheli: Erkély alatt, intermezzo; 3. Kemény Ákos: Espagnola, pasodoble; 4. Künneke: Blues; 5. Lehár: Pikantériák, keringő; 6. Ats Tivadar: Rabja vagyok, tan-

Fényes Aliz

8.05

gó; 7. Sztára Sándor: Két erdélyi tánc.

7.00: Hírek magyar, német és román nyelven.

7.20: Udo Dammert zongorázik a magyar-német művészcsere keretében.

7.50: Külügyi negyedóra.

8.05: Közvetítés a Vígyszínház-ból. „Hazudj nekem.” Vígjáték három felvonásban. Irta Bókay János. Rendező Hege-düs Tibor. Személyek: Tibor — Somlay Artur; Kató — Fényes Alice; György — Ajtay Andor; Pál — Szilassy László; Sári — Ladomerszky Margit; Gusztó — Dénes György; Piroksa — Orbán Viola; Vilmos bácsi — Bihary József; Zsófi — Dajbukát Ilona; Inas — Gonda György.
9.40: Hírek.

10.10: A „Hazudj nekem” c. vígjáték III. felvonásának közvetítése a Vígyszínház-ból. Hangfelvétel. Utána kb.

10.45: Mária Terézia 1. honvédgyalogezred zenekara. Vezényel Pongrácz Géza. 1. Rubányi Ottó: Morlin Zoltán alezredes-induló; 2. Johann Strauss: Egy éj Velencében, nyitány; 3. Rivelli: Amor díszorsége, intermezzo; 4. Márk Béla: Mámor-keringő; 7. Pongrácz Géza: Kuruc eszmiák nyomán, ábránd; 6. Lanner: Német táncok; 7. Jacobi: Sybill, operett-részletek; 8. Pécsi József: Vigyázz! Indulj! indulóegyveleg. Közben

11.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

12.00: Hírek.

KASSA

6.40—11.00: Budapest I. műsora.
11.05: „Szülői iskolája: Tanári notesz, szülői sziv.” Dr. Bakos József előadása.
11.25: Hanglemek.

11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés.

12.00: Harangszó, himnusz, majd hanglemek. „Operagyöngyök”

12.40—3.20: Budapest I. műsora.

3.20: Szlovák hallgatónak: „Honvédek a harcmezőn.” Dr. Sziklay László előadása.

3.40: Hanglemek. „Szórazótató zene.”

4.15—5.15: Budapest I. műsora.

5.15: A 21-ik honvédgyalogezred zenekarának műsora, vezényel Hadányi Antal.

6.10: „Szlovákok az oroszországi csehszlovák légióban.” Sági Farkas István előadása.

6.35—éjjel 12.15: Budapest I. műsora.

PARACELSUSROL beszélt az elmúlt hét keddjén Ráth-Végh István a rádióban. Kevés ilyen tartalmas, színes, szellemes előadást hallhattunk az utóbbi időben a műsorban. Paracelsus izgal-

masan érdekes egyénisége élön vetődött elénk s élő lett a kor is, amelyben ez a csodálatos lángelme élt. Ráth-Végh István előadásai legkedveltebb számát jelentik a műsornak.

Daliból

SZERDA

november 26

BUDAPEST I.

6.40: Ébresztő. Torna.

7.00: Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek. 1. Szlatinay—Szöllőssy: Trombitás, induló Rendőrzeneke, vez. Szöllősi Ferenc; 2. Pusztai fény, egyveleg (berlini német opera ének- és zenekara); 3. Consiglio: Intermezzo a Kinali impressziók c. szvitből (a zenekart a szerző vezényli); 4. Lincke: Dal a „Luna asszony” c. operettből (Karl Schmitt-Walter); 5. Donnarumma: Matalena, dal (Ruggiero és énekkar); 6. Daloló honvédek: a) Nagyvárad kikötőben; b) Sárgát virágozik a repec; c) Nem hitted el babám; d) Améknak a párnája, katonanóták (MÁV Magyarország férfikara, vez. Rajter Lajos); 7. Vollstedt: Vidám bajtársak, keringő (Columbia koncertzenekar); 8. Olasz induló (Columbia-zenekar, vez. Rossi); 9. Göndör József: Vagy rangosan, vagy rongyosan (Selymes verse, Koréh Endre); 10. Jettel: Staccatissimo, fox (szaxofon: Rudi Jettel); 11. Grothe: Filmdal (Eggerth Márta); 12. D'Anzi—Bracchi: Mésélnek a rózsák, dal (Carlo Buti); 13. Ketelbey: Kolostorkertben (szimfonikus zenekar); 14. Brühne: Dalról mesél a szellő, filmdal (Schuricke-énekhármass); 15. Igelhoff: Egy halk akkord (Zarah Leander); 16. Magyar Imre: Baj van, nagy baj (Dalos Nagy Károly verse, Kalmár Pál); 17. Fricsay Richárd: Magyar virtus, induló (Mária Terézia 1. honvédfalgegyzred zenekara, vez. Fígedy Sándor).

10.00: Hírek.

10.20: „Petőfi nyomában a vas megyei Ostffyasszonyfán.” Heigl László dr. előadása.

10.45: „A nehéz víz.” Irta Fazekas István. Felolvasás.

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00: Harangszó. Fohász. Himnusz.

12.10: Hanglemezek. 1. Aubert: Fra Diavolo, nyitány (milánói szimfonikusok, vez. Molajoli); 2. Stradella: Pieta Signore, ária (Basilides Mária); 3. Rossini: Mosé, ária (Nazareno de Angelis); 4. Paganini: Rossini-változatok (hegedű: Ruggiero Ricci); 5. Donizetti: A ke-

gyencnő, ötös a III. felv.-ből (Zinetti, Solari, Maugeri, Zambelli, Nessi); 6. Verdi: Trubadur, ária az I. felv.-ből (Bianca Scacciati); 7. Bizet: Carmen, közzene (Queens Hall zenekar, vez. Wood); 8. Verdi: Falstaff, ária az I. felv.-ből (Titta Ruffo); 9. Ponchielli: Gioconda, kettős a II. felv.-ből (Lombardi és Stignani); 10. Brahms: Esz-dur intermezzo (zongora: Elly Ney); 11. Puccini: Bohémélet, ária az I. felv.-ből (Bianca Scacciati); 12. Certani: A Garda-tó szigete, szimfonikus költemény (milánói szimfonikusok, vez. Molajoli). Közben

12.40: Hírek.

1.20: Időjelzés, vizállásjelentés.

1.30: Illiczky László szalonzenekara. 1. Kigyósi Árpád: Kís nyitány; 2. Zander: Aranyhegedű; 3. Egyveleg az „Operett” c. filmből (összeállította Ákom Lajos); 4. Logodi Frigyes: Piletane a verőfényben; 5. Elgar: Szerelmi üdvözlét; 6. Bella Tivadar: Lassú keringő; 7. Micheli: Rózsák és pillangók; 8. Liniczky: Egyveleg az „Aranykalász” c. operettből.

2.30: Hírek.

2.45: Műsorismertetés.

3.00: Árfolyamhírek, piacl és élelmiszerárak.

3.20: A Honvéd Gépkocsiszertár Lövészegegyületének zenekara. Vezényel Fogarassy József. 1. Flotow: Stradella, nyitány; 2. Waldteufel: Szirénvarázs, keringő; 3. Komzák: Vig embereknek, egyveleg; 4. Stephanides Károly: Pusztai hangulatok, magyar dalegyveleg; 5. Fogarassy József: Matolcsy Elemér, induló.

4.15: „A nép élő hitvallása.” Szendrey Zsigmond előadása.

4.45: Időjelzés, hírek.

Jancsin Ferenc

8.00

5.00: Hírek szlovák és ruszli nyelven.

5.15: Kliss Ferenc szalonzenekara játszik.

5.35: „Görgey Artur.” Révay István dr. katonai előadása.

6.00: Szabó Kálmán jazz-bármása.

6.20: Honvédműsor.

7.00: Hírek magyar, német és román nyelven.

7.20: „Tündérország mosolya.” Szabó Lőrinc előadása. Közreműködik Makay Margit.

8.00: Az operaházi zenekar. Vezényel Dohnányi Ernő. Közreműködik Jancsin Ferenc (hegedű). 1. Rossini: Semiramis, nyitány; 2. Mozart: D-dur hegedűverseny (K. 218); 3. Beethoven: V. szimfónia. A szünetben kb.

8.40: „Túl a Sztalin-vonalon.” Gábor Aron dr. előadása.

9.40: Hírek.

10.10: Buttola Ede tánczenekara játszik.

10.35: Szórakoztató hanglemezek. 1. Schmalstich: Dal (Marcel Wittrich); 2. Daris: Oh szép álom, dal (Lucienne Boyer); 3. Olivieri: J'attandrai, slow (Tino Rossi); 4. Serrano: Vidám vasárnap, filmdal (Rosita Serrano); 5. Grothe: Köszöntelek, dal (H. E. Groh); 6. Vecsey Ferenc: Valse triste (Eggerth Márta); 7. Trenet: Az elvarázsolt út (Charles Trenet).

11.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

11.25: Farkas Béla élgányszene-kara muzsikál, Kalmár Pál énekel.

12.00: Hírek.

KASSA

6.40—11.00: Budapest I. műsora.

11.05: „A másik Oroszország filozófusa.” Kovács Endre előadása.

11.30: Vivaldi: a-moll zenekari versenymű (Amsterdami Concertgebouw zenekar, vezényel Mengelberg). Hanglemez.

11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés.

12.00—5.15: Budapest I. műsora.

5.15: Hanglemezek.

5.30: „Móra Ferenc népszemlélete.” Vajtai István előadása.

5.55: Rákos Arnold hegedű, zongorán kíséri R. Palkó Kornélia. 1. Dalcrose: Largo; 2. Wieniawski: Valse Caprice; 3. Hubay: A fonóban; 4. Rákos Arnold: Spanyoldal.

6.20—éjjel 12.15: Budapest I. műsora.

ERDEKES változást visznek keresztül a jövőben a rádió méltán népszerű gyermektársulatánál. Kilián Zoltán elhatározta, hogy a jövőben főleg olyan gyermekdalokat s darabokat mutat be, melyekből a slágerszerű elemek, az úgy-

nevezett „divatos” nóták csaknem teljesen hiányoznak. Magyar dalok, népi szövegek, mókák, ötletek alkotják majd gerincét a kis társulat színes és változatos műsorának.

Déliháb

CSÜTÖRTÖK

november 27

BUDAPEST I.

6.40: Ébresztő. Torna.
7.00: Hírek. Közlemények. Éternd. Hanglemezek. 1. Striczi József: Közvitéz-induló (Mária Terézia 1. honvédegyleg-ezred zenekara, vez. Fígedy Sándor); 2. a) Kilyukadt a kötöm; b) Hajnalban, hajnal előtt (Orbán Sándor); 3. Lincke: Viszonzatlan szerelem, keringő (International-zenekar); 4. Niel: Induló és matrozdal (katonazene- és énekkar); 5. Kreuder: Szerenád (Géczy Barnabás zenekara); 6. Schipa: Kubai dal (Tito Schipa); 7. Kakuk-jóder (Káthe Tellheim); 8. Murolo—Tagliaferri: Nápolyi tarantella (Tagliaferri zenekara); 9. Hej sötét erdő alján, ruszin népdal (ungvári liceum és tanítóképzőintézet énekkara, vez. Hladonik István); 10. Baltimore: Táncoló harmonika, polka (Joe Alex és Hans Jung-herr harmonikakettőse fütty-szólovál); 11. Lehár: Giuditta, dal (Georges Thill); 12. Semp-rini: Rumba (zongorakettős: Bormioli és Sempri); 13. Raimondo—Frat: Butterfly, dal (Elena Moretti); 14. Winkler: Santa Maria (hegedű: Mario Traversa); 15. Kraul Antal: Vigád magyar (Mária Terézia 1. honvédegyleg-ezred zenekara, vez. Fígedy Sándor); 16. Kiss-Angyal Ernő: Jaj de szép két szeme van magának (Mindszenti István); 17. Sicca: Fecskefészek, dal (Enzo de Muro Lomanfo); 18. Hadfy Hermann—Eva Ernő: Ludovikások ellenforradalmi indulója (Ludovika Akadémia énekkara és a Mária Terézia 1. honvédegyleg-ezred zenekara, vezényel Pongrácz Géza).
10.00: Hírek.
10.20: Zsoldos László elbeszélése.
10.45: „Fisz-moll szonáta.” Irta Salaczné Zachár Ilona. Felolvasás.
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00: Harangszó. Fohász. Hlmusz.
12.10: A József nádor 2. honvédegyleg-ezred zenekara. Vezényel Seregi Artúr. 1. Szöllösi Ferenc: Rendőrdíszmenet induló; 2. Pécsi József: Petőfi-nyitány; 3. Fall Leó: Részletek a „Sztambul rózsája” c.

operettből; 4. Seregi Artúr: Napsugár, keringő; 5. Recktenwald: Bécsi sraml mellett, egyveleg. Közben

12.40: Hírek.
1.20: Időjelzés, vízállásjelentés.
1.30: Kisházyné Magyar Fran-ciska magyar nótákat énekel, kíséri Toki-Horváth Gyula el-gányszene-kara. Dalok: Kár-pát Zoltán: Belepte a határt a dér; Dóczy József: Házam eresztére; Erdő, erdő, népdal; Hanzsér Zoltán: Három kosár eseresznye (Szondy István verse); Járóssy Jenő: Elszál-lott a fecske (Sághy Ilona ver-se); Fráter Lóránd: Oda van a virágos nyár; Teghze-Ger-ber Miklós: Kék a szemed (Szondy verse); Dankó Pista: Ha én egyszer tinálatok; Esik eső, esik, népdal.

2.30: Hírek.

2.45: Műsorismertetés.

3.00: Arfolyamhírek, piaci és élelmiszerárak.
3.20: Szórakoztató zene. Hang-felvétel. Játsszik a rádió szalon-zenekara Bertha István ve-zénylésével. 1. Johann Strauss: Denevér, nyitány; 2. Micheli: III. kis szvit; 3. Buttykay Ákos: A bolygó görög, balett-zene; 4. Fededegni: Spanyol szerenád; 5. Ziehrer: Selyem és bársony, keringő; 6. Brahms: Magyar táncok; 7. Stroh-mayer: Ujbor, induló.

4.15: Ruszin hallgatóknak. 1. Sznássy Barna dr.: „Kultúr-élet Északkelet-Magyarorszá-gon.” Felolvasás; 2. Ruszin népdalok hanglemezről.

4.45: Időjelzés, hírek.

5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

5.15: Táncelemezek.

5.35: „Lótenyésztési rádiótan-folyam.” IV. rész. Jogszabá-lyok a hazai lótenyésztés fej-lesztése érdekében. A föld-

Olthy Magda
(Rozgonyi jel.)

művelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.

6.00: A légierők fúvózenekara. Vezényel Dorezlal Károly.

6.35: „Futárpostával szovjet földön.” Botond György dr. előadása.

7.00: Hírek magyar, német és román nyelven.

7.20: Rádiózenekar. Közremű-ködik Dohnányi Ernő (zong-ora). Vezényel Rajter La-jos. 1. Mozart: F-dúr zongoraverseny (No. 1., K. 37.); 2. Mozart: B-dúr zongoraverseny (No. 27., K. 595). Ezt a műsorszámot a né-methirodalmi rádióállomások is átveszik!

8.15: „Kilillkrankie hereeg.” Vigjáték három felvonásban. Irta Marshall. Fordította, rád-diószínpadra alkalmazta és rendezte Kondói Kiss Jenő. Személyek: Lady Pang-bourne — Vizváry Mariska; Lady Henrietta, a leánya — Bajor Gizi; A herceg — Jávor Pál; Mrs. Holland — Olthy Magda; Pitt Welby, országgyűlési képviselő — ifj. Latabár Árpád; Hicks, a Daily Post tudósítója — Ross Jenő; Jegyző — Molnár László; Macbayne, kastély-felügyelő — Bazsaj Lajos; Mrs. Macbayne — Hahnel Aranka; Komornyik — Benkő Bálint.

9.40: Hírek.

10.10: Beszkárti-zenekar. Vezényel Müller Károly. 1. Verdi: Giovanna d'Arco, nyi-tány; 2. Müller Károly: Esti harangszó (Angelus); 3. Delibes: Coppelia, balett-szvit; 4. Kratzl: Esősepp, keringő; 5. Pécsi József: Hangverseny-induló.

11.00: Hírek német, olasz, angol, franciá és eszperantó nyelven.

11.30: Magyar nóták hang-lemezről.

12.00: Hírek.

KASSA

6.40—11.00: Budapest I. műsora.

11.05: Szlovák hallgatóknak: „Személyek a magyar iro-dalomból. Gárdonyi Géza: Egy nehéz krajcár.” Fordította és a bevezetőt írta Pál János.

11.25: Táncelemezek.

11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés.

12.00—6.00: Budapest I. műsora.

6.00: „Sarki fenyv láttunk Ogyallán.” Flórián Endre elő-adása.

6.25: Grieg: g-moll vonósnégyes. Előadja a Kassai Vonósnégyes.

7.00—éjjel 12.15: Budapest I. műsora.

NOVEMBER 25-én ismét sikeres szín-darabot közvetít a rádió. Az új darab a Vigszínház nagysikerű vigjátéka, a „Hazudj nekem”, amely már hosszú idő óta estéről-estére táblás házakat vonz a színházba. Bókay János remek vigjáté-

kának főszerepét az Erdélyből Buda-pestre került tehetséges Fényes Aliz játssza. Alig néhány hete jelentette be a rádió, hogy közvetíteni fogja a buda-pesti színházak előadásait. A kezdet elég szépen indul.

PÉNTEK

november 28

BUDAPEST I.

6.40: Ébresztő, Torna.
7.00: Hírek, Közlemények. Éternd. Hanglemezek. 1. Fígedy Sándor: Simonyi öbester, lovasági diszinduló (Mária Terézia 1. honvédgyalozred zenekara, vez. Fígedy Sándor); 2. a) Edesanyám, edesanyám; b) Sárga csikó, népdalok; Várady László: Putriban lakik a Sári (Farkas Jenő cigányzenekara); 3. Zieher: Parsangi keringő (Max Schönher zenekara); 4. Eisemann Mihály: Zsákba macska, egyveleg (Rosl Seegers); 5. Olivieri: Római induló (Dopolavoro zenekara, vez. Storaci); 6. Reimann: Seguidilla, dal (Lucrezia Bori); 7. Kisi: Vászár egy japán városban (berlini filharmonikusok, vez. a szerző); 8. Ollas: Száz hajó, dal (Mimi Thoma); 9. Fráter Lóránd: Őszi rózsá, fehér őszi rózsá (Cselenyi József); 10. Grever: Ti-pi-tin, kerítő (Rosita Serrano); 11. Rákóczi kesergője (tárogató: Vidák Béla); 12. Ruszinkó Nándor: Ipolyvári bevonulási induló (Mária Terézia 1. honvédgyalozred zenekara, vez. Fígedy Sándor); 13. Raimondo—Braechi: Maria, tangódal (Franco Lary); 14. Benatzky: Axel a mennyország kapujában, dal (Zarah Leander); 15. Cariolato: Csintalanság, polka (xilofonszólo és Cariolato zenekara); 16. Pagano—Cherubini: Palomita, filmdal (Ziliani); 17. Profant István: Magyar honvédinduló (Mária Terézia 1. honvédgyalozred zenekara, vez. Pongrácz Géza).

10.00: Hírek.

10.20: Ruszin hallgatónak. 1. Román Istvánné: Budapest gyógyvizei és fürdői.

10.45: „A magyar szülő természetes gyógyértéke.” Irta Bucsanýi Gyula dr. egészségügyi tanácsos. Felolvasás.

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00: Harangszó. Fohász. Hímanusz.

12.10: Szórakoztató zene. Hangfelvétel. Játssza a rádió szalonzenekara. 1. Lehár: Mulató Istenek, nyitány; 2. Poldini—Rajter: Cigánytörténet; 3. Puget: XIV. Lajos, balettzene; 4. Ekmann: Finn népdal; 5. Gebhardt Vio: Kasztély az Adrián, operettegyve-

leg; 6. Johann Strauss: Művészet, keringő; 7. Gabrieli: Ólomkatonák indulója. Közben 12.40: Hírek.

1.20: Időjelzés, vizállásjelentés.

1.30: Rendőrzene. Vezényel Szöllösi Ferenc. 1. Titi: Havasi gyopár, nyitány; 2. Andor Károly: Váci nóták, magyar ábránd; 3. Posford: Balalajka, tangó; 4. Részletek Delibes műveiből (összeállította Urbach); 5. Eisemann: Crescendo-egyveleg.

2.30: Hírek.

2.45: Műsorismertetés.

3.00: Arfolyamhírek, piaci és élelmiszerárak.

3.20: Tartini: D-dur gondolkaverseny. Előadja Friss Antal zongorakísérettel.

3.40: „Mit főzzünk?” Háziasszonyok beszélgetnek.

3.55: Bak László zongorázik.

1. Brahms: g-moll rapszódia; 2. Debussy: Tűzijáték (Feux d'artifice); 3. Dohnányi: Rurallia Hungarica (6. és 7. sz.).

4.15: „Milyen rádiókészüléket vásároljunk?” Kádár Géza postamérnök műszaki előadása.

4.45: Időjelzés, hírek.

5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

5.15: „Németországi képeskönyv.” II. rész. Clementis Ervin dr. előadása.

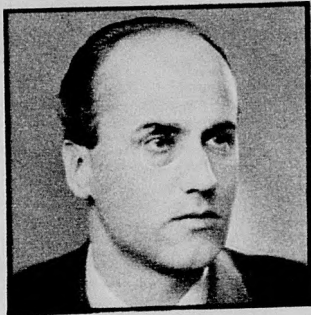
5.40: Mindenből egy keveset. Közreműködik a Rajkózenekar, Sthymmel Miklos tánczenekara és Manuel de Bianco (ének). Közben

6.00: Sportközlemények.

6.30: „Magyarika népe.” I. rész. Akik elvándoroltak. Biró Sándor előadása az amerikai magyarokról.

7.00: Hírek magyar, német és román nyelven.

7.20: Az Operaház november 25-i előadásának közvetítése. Hangfelvétel. „Norma.” Dalmú két felvonásban. Szövegét írta

Clementis Ervin (MFI felv.)

5.15

Romani. Fordította Szerdahelyi József. Zenéjét szerlette Bellini. Vezényli Berg Ottó. Rendező Márkus László. Személyek: Severus, római proconsul — Halmos János; Flavius, barátja — Járny József; Oroveso, a druidák főpapja — Jámbor László; Norma, főjósónő — Németh Mária; Adalgisa, fiatal druida nő — Osváth Julia; Klotild, Norma meghittje — Layer Mária.

9.40: Hírek.

10.10: Hanglemezek. 1. Costa: Középkori szerenád (Agostino Casavecchi); 2. Taubert: Madár az erdőben, dal (Erna Sack); 3. Micheli: Csók a sötétben, szerenád (hegedű: Mario Traversa); 4. Cordiffero—Cardillo: Catari, filmdal (Tino Rossi); 5. Ritter: Ländler régi stílusban (Géczy Barnabás zenekara); 6. Kudritzky: Bég volt, dal (Zarah Leander); 7. Rastelli—Lazzaro: Keringő (ének: Franco Lary); 8. Ferrari: Tangódal (Rina Ketty); 9. Ráday László: Hiába mondom (Rákosi verse, Weygand Tibor); 10. Rixner: Hopszassza, polka (harmonika: Kállai Ottó); 11. Fényes Szaboles: Holnap ki tudja (Mihály verse, Kelly Anna); 12. Kreuder—Schwenn—Schaeffers: Minden elműlik, dal (Rökk Marika); 13. Noble—Kaal: A tengeren át, dal (Paradise Island-hármas); 14. Lecuona—Orefiche: Tabu, kubai tánc (Lecuona-együttes).

11.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

11.25: Veress Károly elgányzenekara muzsikál.

12.00: Hírek.

KASSA

6.40—11.00: Budapest I. műsora.

11.05: „Felyidéki turisztika: Barlangvándorlás szárazon és vízzen.” Dernői Klekner Emil előadása.

11.25: Hanglemezek.

11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés.

12.00—3.20: Budapest I. műsora.

3.20: „Kárpátaljai ruszin népdalok.” Mészáros Gyula előadása szemelvényekkel.

3.35: Hanglemezek.

4.15—5.15: Budapest I. műsora.

5.15: Reiter Márta zongorázik.

5.40: „Falusi lakodalom a Bodrogközön.” Vitéz Tóth Endre hangjátéka ifjúsági szereplőkkel.

6.30—éjjel 12.15: Budapest I. műsora.

KASSA adójának megerősítése is szerepel a rádió terveit között. Amikor néha Kassa műsorát nézzük, fáj a szívünk, hogy nem lehet fogni az érdekes előadásokat, tehetségesen összeválasztott

műsorszámokat. Színes, ötletes a kassai műsor. Nem ártana, ha néha-néha nemcsak Kassa közvetítené Budapest I. műsorát, hanem Budapest I. is adná Kassát nekünk.

Déliab

SZOMBAT

november 29

BUDAPEST I.

6.40: Ébresztő, Torna.

7.00: Hírek. Közlemények. Étrend. Hanglemezek. 1. Figedy Sándor: Az ezred élen, induló (Mária Terézia 1. honvédegypalozred zenekara, vez. a szerző); 2. Daloló honvédek: a) Megüzentem a szepezi bírónak; b) A Vargák ablakja (MÁV Magyarság Férfikara, vez. Rajler Lajos); 3. Tafarella; Keringő (Tafarella zenekara); 4. Teike: Igaz hűséggel, induló (wilhelmshaventi tengerészzenekar, vez. Welge); 5. Powell: Dal a „Tout Paris chante.” filmből (Tino Rossi); 6. Gosseo: Gavott (jazzorgona: Adolf Wolff); 7. Schubert: A muzsikához (Karl Schmitt-Walter); 9. Molleda—Rey: Tangódal (Imperio Argentina); 9. Boccherini: Rondo (gordonka: Guilhermina Suggia); 10. Lehár: Egyveleg (ének: Peter Anders); 11. Albeniz: Triana, az Ibériaszivtől (zongora: Wilhelm Backhaus); 12. Olivieri: Eternamente tu, dal (Elena Moretti); 13. Gade: Roman esca, tangó (Étté-zenekar); 14. Cseleyné Fóthy Frici: Gyöngyvirágtól (Kulinyi verse, Cseleyné József); 15. a) Túr a disznó; b) Kapitány úr, sejt, haj; c) Tarka paszuly, csárdások (Orbán Sándor); 16. Johann Strauss: Könnyű vér, gyorsolka (bécsi filharmonikusok, vez. Clemens Krauss); 17. Pongrácz Géza: Vitéz Asztalosy Aladár induló (Mária Terézia 1. honvédegypalozred zenekara, vez. a szerző).

10.00: Hírek.

10.20: „A zongora története.” Budaváry Kázmér előadása.

10.45: „Mit nézzünk meg?” A diszkardol a Nemzeti Múzeumban. Ismereti Csapody Csaba dr. Felolvasás.

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00: Haragszó. Fohász. Himnusz.

12.10: Melles Béla-zenekar. Vezényel Vincze Ottó.

12.40: Hírek.

1.20: Időjelzés, vízállásjelentés.

1.30: Hanglemezek. 1. Wagner: Lohengrin, részlet a II. felv. ből (bayreuthi ünnepi játékok zenekara, vez. Tietjen); 2. Grieg: Panaszos dallam

(amszterdami Concertgebouw-zenekar, vez. Mengelberg); 3. Verdi: Rigoletto, operaszíndarab (Nenny Bischof, Peter Anders, Hans Reimmar); 4. Chopin—Sieveking: Prelúd (gordonka: Pablo Casals); 5. Schubert: Türelmetlen szereplő (Eggerth Márta); 6. Rim-szkij-Korszakov: A rózsák és a fülemüle, dal (Tito Schipa); 7. Chabrier: Bourrée fantasque (zongoraszó: Jean Doyen); 8. Tosti: Nyári hold, dal (Rosa Ponselle); 9. Kodály: Hány János — Toborzó (Palló Imre); 10. Száll a madár a vízen át, máramarosi ruszin népdal (ungvári liceum és tanítóképzőintézet ének-kara, vez. Hladonik István); 11. Johann Strauss: Szerelmi dalok, keringő (Szabó Lujza); 12. Reznicek: Donna Diana, nyitány (berlini filharmonikusok, vez. Kleiber).

2.30: Hírek.

2.45: Műsorismertetés.

3.00: Artyócskák, placi és élelmiszerek.

3.20: Horváth Elemér cigányzenekara.

4.10: Ifjúsági rádió. „Péterke melódiája.” Rozványi György-né hangjátéka. Vezető Kilian Zoltán. Előadják a gyermekszereplők.

4.45: Időjelzés, hírek.

5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

5.15: „Intő előtt.” Kerecsényi Dezső dr. előadása.

5.35: A Szepesti Szövetség műsoros délutánja. Közvetítés a Zeneművészeti Főiskola nagyszínházából. 1. Megnyitó beszéd. Elmondja Krísch Jenő, a Szepesti Szövetség ügyvezető elnöke; 2. Bonnet: Rapszódia (orgona: Laczkovich János dr.); 3. a) Händel: Largo; b) Donizetti: Szerelmi bájtal, ária (Sárdy, orgonán és zongorán kíséri Laczkovich János);

Karoly Katalin

8.45

4. a) Mára! A budapesti ima; b) Babits: Miatyánk (Mezey Mária); 5. a) Vivaldi—Corfi: Largo; b) Wieniawski: Scherzo-tarantella (hegedű: Bisztriczky Tibor, kíséri Dankó Aladár); 6. a) Bizet: Carmen, habanera; b) Lehár: Messze a nagy erdő (Szilvassy Margit, kíséri Laczkovich János); 7. a) Ady: I. Magyar vitékek biborban; 11. A Hortobágy poétája; b) Petőfi: Feltámadott a tenger (Greguss Zoltán); 8. Szlovák népdalok (Udvardy József, zongorán kíséri Teghze-Gerber Miklós); 9. Magyar népdal-átiratok (magyar-nóta, zongora: Uray Margit); 10. Szepesti német dalok (Vécsey Vilma, zongorán kíséri Teghze-Gerber Miklós); 11. Szepesti szerzők dala; a) Dirner—Hodossy: Kicsi fehér meszelt szoba; b) Teghze-Gerber Miklós: Gyöngygitatom a lelkemet (Sághy verse); c) Votisky—Szentkúty: Nádfedeles tanyám; d) Teghze-Gerber: Gyalogút, kocsitűt (Szondi verse, Dory József, kíséri Teghze-Gerber Miklós).

7.00: Hírek magyar, német és román nyelven.

7.20: „Színház.” Irta Bókay János. Elmondja vitéz Benkő Gyula.

7.40: Magyar Revü Táncezenekar. Hangfelvétel.

8.30: „Elvéleményezzük a világot.” Vaszary Piri és Bilicsi Tivadár vídám párjelenete. Hangfelvétel.

8.45: Rádiózenekar. Vezényel Polgár Krisch Jenő, a Közreműködők Karálya Katalin (ének).

9.40: Hírek.

10.10: „Budán, este tíz óra után...” Dalos, zenés közvetítés budai szórakozóhelyekről. A Ketter-étteremből Oláh Kálmán cigányzenekara muzsikál, a Rózsadomb-kávéház-ból Horváth Jenő jazzzenekara játszik és a Szeiffert-kávéház-ból Sárközi Gyula cigányzenekara muzsikál és Szántó Gyula énekel. Közben 11.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

12.00: Hírek.

KASSA

6.40—11.00: Budapest I. műsora.

11.05: „Híres magyar zeneszerzők a Felvidéken.” Polinszky Katalin előadása.

11.25: Táncelemek.

11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés.

12.00—éjjel 12.15: Budapest I. műsora.

TÜRELMETLEN jeligét választotta levele élére egyik olvasónk, aki panaszkol, hogy a rádió méltánytalanul bánik vele. Több mint tíz éve előfizetője a rádiónak s mégsem tudja kivívni, hogy meghívják szerepelni, pedig ott-

hon, a műkedvelőknél óriási sikereket arat. Kedves türelmetlen olvasónk. Gondolja meg, mi lenne, ha a rádióban nem hivatásos színészek, hanem türelmetlen rádióelőfizetők lépnének fel. Úgy-e lemondaná az előfizetést?

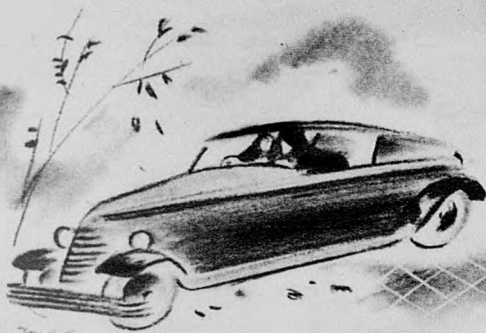
De a Kocsma bezzeg hangos

munkálkodik a cimbalmos ördögös kései utódja: a vendégmarasztaló rádió. A jó öreg kocsmásos is rájött, hogy vendégei szívesebben üldögélnek zeneszó mellett — s hébe-hóba pontos híreket is akarnak hallani a világ folyásáról!

Cukrászdák, vendéglők, kávéházak, kávéházak, de még a gazdakörök, legényegyesületek is bizony jó hasznát látják a rádióknak. Szórakoztat, tanít, tájékoztat. Ha villanygrammofonnal kombinálják, akkor meg teljesen függetlenítik magukat a rádió prózai műsorától. Ezt a gondolatot melegen ajánljuk az érdekeltek figyelmébe. Az idej márkás készülékekről és különböző kombinációk lehetőségéről szívesen küldünk részletes ajánlatot.

Magyar Divatcsarnok

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZLÚT 70-76

Retten az autóban

IRTA: ILLÉS ENDRE

Az ős nem városiakó, jobban szeret a falakon kívül maradni. Társatlan természet. A tél például igénytelen és elzavarhatatlan, mint egy nyomunkba szegődő kőbor eb: lefekszik a járdára, az úttesttől, a terektől sem fél, elsöpörhetik, híg sárrá dagaszthatják, nem sértődik meg — elnyúlik a folyók hátán és a hegyek gerincén; mindenütt otthon van. A nyár is ilyen: olvadékony és ragados, mint a méz. Közönséges és fényes. De az ős tartózkodással megáll a kapuk előtt, nem kíváncsi a kultúránkra, ledől a városkörüli hegyekre, ott könyököl magában. Férjiek ilyen esőndések, férjiek él így meg magában.

Ehhez a történethez hozzátartozik a nagyon szép gellérthegyi ős. Itt lakom a hegyen, ilyenkor olyan erre a levegő, mint az egészen világos, fanyar, nemes bor. Könnyű, áttetsző. Ereje van, szívfájdító íze.

Déltájt kezdődött, kettő felé. Talán tíz napja... Hogyan kezdődött? Az autóval, amely hangtalanul a villa elé sikkolt. Éppen az íróasztalnál ültem, bontatlan délelőtti postámat nézegettem, néhány perce érkeztem haza. A karesú, fekete autót a járda mellé kormányozták és — nem történt más. Még csak ki sem szállt belőle senki. A kocsit egyideig állt az elhagyott gellérthegyi villasorban, csillogva, engedelmesen várakozott az út szélén. Azután váratlanul eliramodott.

Másnap megisméltődött a jelenet. A kocsit talán félórát állhatott a villa előtt. Nem egészen a kapunál, mégis szorosan a kis előkert előtt. Nem tudom, hogyan csinálta ezt a kis fekete kocsit: kénytelen ráhunyorított a villára és a háziakra — nem hozott vendéget, nem is várt senkit. Azután szó nélkül, hangtalanul, ahogyan jött, el is ment. Harmadnap a szobalány vihogva és felháborodva megfejeltte a rejtvényt: a kocsiban esőkolóztak.

Igen, a kocsiban esőkolóztak. A kormánykeréknel egy fiatal férfi, mellette a lány. Az ötödik vagy hatodik napom magam is láttam őket. Aznap később értem haza szembetartottam velük; ők megelőztek, már ott álltak a járda mellett, a megszokott helyükön.

Hogyan esőkol meg egy férfi egy lányt? Ugy, hogy minden őket tükrözi, mintha víz fölé hajolnának: ég és jék és mélység és halk neszek mind róluk adnak hírt. Ezek ketten szépen esőkolóztak. Egymásba merülten, hang nélkül, szinte mozdulatlanul. Azt hiszem, hogy valami törvénykönyvszerűt kellene írni az ilyen szépen esőkolókkal: hajlékony és ki nem hirdett törvényeket az emberi élet elviselhetőségéről.

Azóta is itt vannak minden délben, tizedik vagy tizenegyedik napja már. Ugy szállnak ide, mint a madarak — fél-félóra megállnak, azután kitért szárnyal továbbshannak.

Miért esőkolóznak éppen itt? Mert megszokták. Mert esend van, mert itt a Gellérthegyen talán legüröbb az ős. Mert otthon nem esőkolózhatsz. Mert esőkolózni csak szökve lehet. Mert esőkolózni valahol csak kell.

A lány talán zeneiskolából megy ilyenkor haza. De lehet, hogy főzőtanfolyamot látogat. Nem tudom, hogy mi lehet az a hasznatlanul szép és friss foglalkozás, amely ilyen fiatal lányokhoz leginkább illik. A jó bizonyára bankban dolgozik, félkettőkor idegesen megszökik az osztályról, belelevé magát a mellékutcában ácsorgó kocsiba, rohan a lányért. A kocsit nem saját pénzén vette, még a szüleitől kapta. Aki maga veszi kocsiját, az már fanyarabb, ragadozóbb, sebhelyesebb. Ők ketten még a meglevenedett bocsánatos bűn: léhák, mert árnyéktalanok, mert fiatalok, mert szerencsések.

Megértem tehát azt is: olyan házban lakom, amely elé esőkolózni járnak. Van ebben valami megnyugtató és biztonságot adó sejtelem. Madarak sem vernek ott fészket, ahol veszélyt érznek. Ezekben a szűk, őszi lombbal teli, csendes utcákban, ebben a mozdulatlan, szesz gellérthegyi ősben nagy és megtámadhatatlan békének kell lenni, ha az ilyen kényes magányú ide menekül.

Háztiteneim vannak: esőkolózik. Legyünk szerények: Dickens hőse beírta egy ticsókkal. Én — ismeretlen szerelmeseimmel.

A közönség

Nagy Izabella és Orbán Sándor magyar nótákat ad elő Sárai Elemér cigányzenekarával

„Ott ahol a Dnyeszter vize zúg...”

Nincs az a fényes operai gálaestély, amelynek olyan fényes közönsége lett volna mint a második honvéd kivánsághangversenynek. Az előadás előtt már félórával özönlött a közönség a Magyar Művelődés Házának ragyogóan világított kapubejárata elé. Budapest, úgy látszik, az optimisták városa. A pénztárnál még most is hosszú fekete sor kígyózott abban a reményben, hogy jegyet kaphat. Pedig a jegyek egy teljes héttel az előadás előtt elfogytak. A pesti színházigazgatóknak érdemes lett volna eljönni a látványhoz, mert a nagyszerű műsoron kívül a főlátványosság

maga a közönség volt. A piros bársony földszinti zsöllyék frakkos, szmokingos, estélyiruhás közönsége, amely az erkély legutolsó sorából lesekedő kisdíjakkal együtt olyan lelkesen fogadta a függöny elé kilépő művészeket, olyan fergeteges tapsviharral jutalmazta az elhangzott számokat, aminőt keveset hallott ez a színház. De a honvéd-kivánsághangversenyek művészei meg is érdemelték ezt a fogadtatást. Dani bá', Réthy Eszter, Utry Anna, Zilahy Irén, Honthy Hanna, Szabó Ilonka, Pethes Sándor, Udvardy Tibor, Nagy Izabella, Orbán Sándor, a Ludovika remek énekkara, a Budai Dalárda tehetségük legjavát adták a közönségnek. Éreztük minden egyes számon, hogy itt nemcsak a színház háromezer főnyi közönségének játszanak, énekelnek. Az igazi közönség felé szállt minden dallam, minden ötlet, minden móka, vidámság. Ez a „közönség” valahol a Don, a Dnyeszter vize mellett hallgatta a kivánsághangverseny műsorát és taps helyett a fegyverek ropogása kísérte végig a hangverseny minden számát.

A második honvéd-kivánsághangverseny elhangzott. Most majd újra öntheti a tábori posta a meglepeteg levelet, melyekben az új kivánsághangverseny műsorát „állítják” kívánják össze messze idegenben harcoló honvédeink.

Dani bá' mókázik

Honthy Hanna rengeteg megérdemelt tapsot kapott

„Ott ahol a Dnyeszter vize zúg...” Udvardy Tibor énekel

Laurisín Lajosnak most is nagy sikere volt

Zilahy Irén különösen a katonáktól kapott sok tapsot

Az irodalom Tiszagátón

Írta: DÖVÉNYI NAGY LAJOS

A baj akkor kezdődött, mikor a nőegylet elnöke huszonöt éves jubileumát ünnepelte s a nevezetes alkalomra a leánypolgári iskola igazgatója odát irt. Ez magában véve még kiheverhető lett volna, hiszen egy március tizenötödike, vagy október hatodika se mulhadt el esztendőnk óta az iskola felett igazgatói ódák nélkül, amelyeket rendszerint egy negyedik osztályos növendék szavalt el, a Helyi Tudósító szerint „mély átérzéssel és hazafias tüzzel domborítva.”

De most a jubileumi banketten maga az illusztris szerző adta elő a művet, szép, rezgő hangon, széles gesztusokkal, vacsora után pedig a szerkesztő két pohár snapsz közt könnyelmű ígéretet tett, hogy a remekművet közli a lapban. Vasárnap csakugyan meg is jelent a Helyi Tudósítóban a rigmus, amely így kezdődött:

*Innepre virradt fel e nap barátim,
Mosolyg honunk dicső Nemtője is...
Van-é az erdőn annyi lomb a cserfán,
Hogy homlokára soknak mondanók?*

Az igazgató tulajdonképpen csak akkor döbbsent rá verse szépségeire, mikor már nyomtatásban viszontlatta s összehasonlítván a többi magyar auktorok poemáival, megállapította, hogy csupán árnyalati különbség mutatkozik értékük között.

Ez okból — mert az újság mégis csak efemer jelentőségű nyomdatermék, — az óda júniusban belekerült az iskola értesítőjébe, hogy az utókornak is módja legyen elolvasni. A szünetben pedig az igazgató-költő szobájába zárkózva, számtalan hosszúlépés mellett több verset alkotott. Ezek már részben a Balaton szépségéről, részben az alkonyatról szóltak. Az utóbbit helyben figyelte meg a kitérő lírikus, a mit sem sejtő tavat pedig egy iskolai kirándulás alkalmával nyílt módja tanulmányozni.

Az előzményekhez tartozik még, hogy Tiszagát konzervatív város volt, amely a haladással körülbelül akkor számolt le véglegesen, mikor egy túlambíciózus polgármestere megépíttette a vízvezeté-

ket, az irodalommal pedig először és utoljára akkor találkozott, amikor tizestendeje egy pesti regényíró megszöktette a nyugalmazott rendőrbiztos leányát. Ilyenformán érthető, hogy megdöbbsent a város, mikor a Vörös Ökörből szétfutott a hír: Vanka Mihály — így hívták az igazgatót — irodalmi társaságot alapít.

— Nem igaz az — csóválta fejét hitetlenkedve a nyugalmazott polgármester. — Sokkal okosabb embernek ismerem.

— Meg kell akadályozni ezt a komédiát, — verte az asztalt elkeseredett haraggal az önkéntes tűzoltóparancsnok, aki civíliben ügyvéd volt. — Nem engedhetjük meg, hogy nevetségessé tegye Tiszagátát.

Vanka Mihály igazgató, mit sem sejtve a forrongásról, készült a Tiszagái Irodalmi Társaság megalakítására. Haját, amely tarkóján még elég dúsan nőtt, egy hónapig nem nyíratta, délutánonként pedig szobájába bezárkózva, alapszabályokat szerkesztett. Szemben vele a falon, rámában, ott függött a nőegyleti elnöknőről szóló óda, a Helyi Tudósítóból kivágva, s külön az értesítőtől is, közepben pedig a Családi Képes Lapok egyik oldala díszlett. Ennek az összettel tíz előfizetést szerzett s hálából közölték egy tizennyolc strófás elégiáját.

Az alapszabályok másfél hónap alatt elkészültek. Hiába volt a város esendes, de állhatatos tiltakozása, hiába verte az asztalt a Vörös Ökörben a tűzoltóparancsnok. (Különben az ő haragja féltékenykedésből fakadt, mert attól tartott, hogy a tiszagái hajadonok a szöktető íróra gondolva, inkább az irodalmi társaság tagjait rajongják majd körül s ő hiába veszi fel a molnárkék zubonyt meg a Lohengrin-sisakot a péterpál napi paradón.)

Az igazgató a tanári karból hosszas megfontolás után öt kollégát szemelt ki a társaság galériájának díszítésére és hosszabb gondolkodás után a helybéli szerkesztőt is felírta a kiválasztottak közé. Igaz, a szerkesztő nem irt verset, se drámát, legfeljebb váltót, amelyet a helybéli Szorgalmas Méh takarékpénztár szokott beváltani, erősen korlátozott összeg erejéig.

Az ünnepélyes alakuló közgyűlés időpontját is kitérte már, a Helyi Tudósító nyomdájában szép zöld plakátokat készíttetett, s azokat részben a piacon, részben a főútcán kiragasztatta, szóval mindent megtett a siker érdekében. Lassan a nagy nap is elérkezett.

PEHELY olcsóbb

Tarka toll 70 fill., jobb 1.20, sz. vegyes fosztott 1.40, jobb 2.20, mégjobb 2.80. Fehér fosztott libatoll 4.20, jobb 5.20, mégjobb 6.20, kimondott jóminőségű 7.—. Pehelyest 8.— pengőtől szállít 5 kilós papírszak csomagolásban bérmentve, utánvétellel. Tisztviselőknek 3% kedvezményt nyújtok. Varga Antal ügytollvállalata, Kiskunfélegyháza.

on

először és
mikor tíz
megszök-
biztos le-
nagy meg-
örös Ökör-
Mihály —
odalmi tár

fejét hitel-
lgármester,
k ismerem.
zt a komé-
seredett ha-
parancsnok.
Nem enged-
ressé tegye

t sem sejtve
szagát Iro-
sára. Haját,
dúsan nőtt,
delutánon-
közva, alap-
zemenben vele
t a nöegyleti
Tudósítóból
ből is, közé-
Lapok egyik
sszel tíz elő-
közölték egy

hónap alatt
áros esendes.
ába verte az
a tűzoltó-
haragja fél-
rt attól tar-
lonok a szök-
b az irodalmi
majd körül
olnárkék zub-
sakot a péter-

tarból hosszas
gát szemelt ki
diszítésére és
án a helybeli
kiválasztottak
nem irt verset,
tót, amelyet a
takarékpénztár
korlátozott ösz-

közgyűlés idő-
Helyi Tudósító
plakátokat ké-
ben a piacon,
szttatta, szóval
r érdekében.
elérkezett.

Délibáb

A tűzoltóparancsnok és a nyugalma-
zott polgármester ádáz propagandát esí-
nált, hogy a gyűlés ne sikerüljön, az
igazgató viszont kihirdette szombaton
elben a leánypolgári iskola mind a
kégy osztályában, hogy a növendékek a
kedves szülőikkel együtt szívesen látott
vendégek lesznek a tornateremben meg-
tartandó alakuló ülésen...

A mászólétra alatt két leánder és az
igazgatói lakás díszje, a nagy rhodo-
dendron árnyékában zöldposztóval teri-
tett asztal mellett foglalt helyet elnöki
méltósággal az igazgató, Ferencz József-
ke bábában, mellette balról a szerkesztő
z akettben, amely az érettségi óta nem
t rajta s ennél fogva az ujjja kissé rö-
vidnek bizonyult. Jobbról a magyar ta-
nár, továbbá az elemi iskola igazgató-
nője, aki egyszer két pár manzetta-
gombot nyert egy pesti lap novella-
pályázatán, s a nyugalmazott grófi jó-
szágigazgató, akiről most derült csak ki,
hogy ráérő óráiban három népszínmű-
remeket alkotott.

A gyűlést kissé meghatott hangon az
igazgató nyitotta meg, de a botrány már
a harmadik mondatnál kitört.

— Ez ősi város lelkét meg kell szólal-
tatni a magyar irodalom színpadán —
szavaltta éppen mellére tett kézzel, mi-
kor a leghátsó sorban a tűzoltóparancs-
nok közbekiáltott:

— Mi az? Szellemidézés lesz? Hol van
meg az éjféli?

Többen püsszegtek, néhányan azonban
hangos hahotára fakadtak. A püsszegők
a növendékek kedves szülei közül kerül-
tek ki, a nevetők pedig nagyrészt a
gyermektelen családapák és agglegények
voltak. A láрма egyre hangosabb lett,
már öklök emelkedtek, mikor a semleges
és hivatalból jelenlevő rendőrtiszt fel-
állott, hogy nyugalmat teremtsen a két
pártra szakadt közönség sorában.

Nem sikerült. A fogalmazó erre oda-
ment a pirosra gyúlt arcú elnöklő igaz-
gatóhoz, néhány pillanatig tanácskozott
vele, azután Vanka Mihály, kiegyene-
sedve, kezébe ragadta az előtte heverő
csengőt, amely hétköznapiokon a pedel-
lus kezében a tízpercek kezdetét és vé-
gét szokta jelezni. Megrázta és a lár-
mát csodálatosan szép tenorhangjával
túlkiáltva, bejelentette:

— Az alakuló ülést zártta nyilvánítom
és felkérem a közönséget, hogy hagyja
el a termet.

A tűzoltóparancsnok stentori baritonja
közbevágott:

— Zárt intézeti gyűlés! Helyes...
Gyerünk haza...

A publikum zajongva eltávozott. Az
előcsarnokban elesattant három pofon,
de a félhomályban nem lehetett megállá-
pítani, hogy ki adta és kinek, az érde-
keltek pedig hallgattak.

Délibáb

Szépség- recept amely 30 év óta híres

Ime, egy bevált és időpróbát kiállt recept pompás arcbőr elérésére

Még a legsötétebb, legdurvább arcbőr is
puhává, tisztává, bársonysimává válhatik.
A pattanások, tágult pórusok s az arcbőr
egyéb hibái is eltűnhetnek. Próbálja ki ezt
a receptet: keverjen össze 1 dkg. tiszta
tejkrémet (megolvadt állapotban) 1 dkg.
praedigerált olivaolajjal. Kis mennyiség-
ben ez a keverés nem gazdaságos, viszont
olcsón juthat ehhez hozzá — már kész
állapotban a nem zsíros Tokalon krém-
ben. Megolvadt tejkrémet, olivaolajat tar-
talmaz. Ezek az anyagok egyéb értékes
bőrtápláló, bőrápoló és összehúzó szerek-
kel vannak pontosan kiszámított arányban
kombinálva. A Tokalon krém az arcbőrt
üdévé és fiatallá varázsolhatja. Egy nő a
következőket írja: „Miótán a Tokalon
krémet rövid ideig használtam, arcbőröm
annyival tisztább, üdőbb és vonzóbb lett,
hogy szememnek is alig mertem hinni.”
Próbálja ki a fehér, nem zsíros Tokalon
krém **időpróbát kiállt és bevált** receptjét
a tiszta arcbőr elérésére. Visszakapja pén-
zét, ha az utasítás szerinti használat nem
hozná meg a joggal várható eredményt.

Az öreg tornateremben pedig az igaz-
gató néma esendben, az előtte heverő
nagymennyiségű papírlapról olvasni
kezdte elnöki expozéját.

A két művész
munka közben

Látogatás a visszatért Muraköz leghíresebb festőjénél és szobrászánál

Csáktornya, november 10. (A Délibáb ki-
küldött munkatársától.)

A csáktornyai öreg Zrinyi-vár esendjét
egy szép napon új lakók verték fel. Az észak-

nyugati szárnyban, éppen Zrinyi Miklós
dolgozószobájának közelében vidám füttyö-
részes esendült fel, eset nyargalt a vásznon-
lós kopácsolta a követ: ide költözött Sá-
vály (Schulteisz) Sándor fiatal szobrász-
barátja, Pandur Lajos. Ez a két fiatalemb
vállalkozott arra, hogy a megszállás éveibe
mehódítja a zágrábi képzőművészeti ak-
adémia professzori karát és magyar lété-
ben felvételi magát az akadémiára. A fe-
kétel sikerült, sőt mindketten kiváló sik-
reket értek el, ismert művészei lettek. Zs-
rábnak, több művük kiállításokon szerep-
Sárvány mestere a világszerte ismert Mes-
vics, Panduré az ugyancsak világhíres
bics volt.

A két fiatal művész négy évig já-
zágrábi akadémiára, különös, egyéni uta-
jártak meg művészetükkel, most már te-
kiérett művészetük keresi a további ér-
nyesülést a megértő anyaországban.

A Délibáb munkatársa meglátogatta őket
éppen lázasan dolgoztak új műveiken, Sá-
vály egy nagyarányú, allegorikus szobrot
mintáz, címe: Kisebbségi sors. Kemény, sár-
izmos magyarok egy szigeten: egymásba-
brot

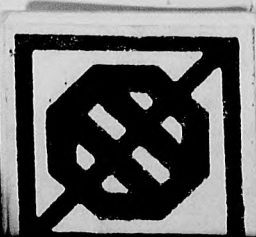
Pandur Lajos: Feleségem portréja

fogózk
erőköd
biztos
egy ősz
szinekl
az ősz
valami

élet ér
pácut
dolato
gedniö
között
válasz
így ny
röluk
együtt
esőjük
kényt
abba h
elvégi
felesa
akadé
Györö
torny
Kö
kis b
fiatal
félük
niáva

nény.
násha

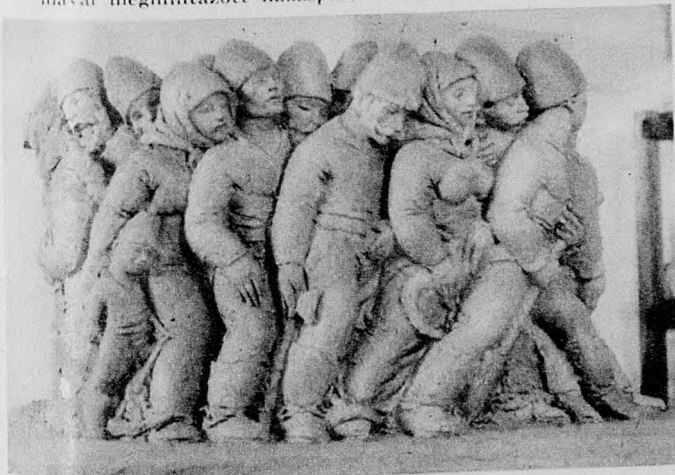
fogózkodva, szinte dübörög a lábuk az erőlködéstől, hogy megállhassanak, talpuk biztos gyökeret verhessen. Pandur most egy őszi hangulatképet fest, szelíd, bánatos színekkel, de az egész kompozíció mégsem az őszi hervadását, az elmúlást lehel, hanem valami fiatalos életkedvet áraszt:

— ... mert Zágrábban megtanultuk az élet értékét — mondja Pandur és két kalapácsütés közben Sárváry is helyesli a gondolatot. Nekik soha sem volt szabad elcsüggedniök, legjobbaknak kellett lenniök a jók között, mert sok volt a hivatott, de kevés a választott. Ők a választottak között voltak, így nyilatkozik róluk oklevelük, így vallott róluk az a tény, hogy nagy mesterekkel együtt állíthatták ki műveiket. Pedig bölcsőjüket nem jólétben ringatták. Sárváry kénytelen volt szülei anyagi helyzete miatt abba hagyni középiskoláit, három osztály elvégzése után fogtechnikusnak ment, aztán felesapott iparművésznék, végül kikötött az akadémián. Pandur előbb nagybátyjánál, Győrött tanult, innen került vissza Csáktornyára, majd Zágrába.

Körülnézek műtermükben, melynek egy kis beugrását függöny takarja el: ez a két fiatal művész „hálószobája”. Az állványon féligkész szobrok, portrék, mélységes íróniával megmintázott házaspár, előttük egy

Sárváry : Munkás

Sárváry : Kisebbségi sors

kis lurkó, a szobor címe : Az egyke. A falakon pedig finom festmények lógnak, élettől duzzadó, harsogó színű virágok, egy izmos atlétatest. Csupa erő, csupa újdonság, csupa fiatalság ez a két művész. Néhány napja járt náluk a Képzőművészeti Főiskola egyik neves professzora, így nyilatkozott róluk :

— Ezt a két fiatal-embert okvetlenül fel kell karolni, nagy művészek ...

Baráth Ferenc

TÜKÖR A CILINDERBEN

IFJ. HEGEDÜS SÁNDOR:

1891. ápr. 15. 19-én Bécsből jött Budapestre Ibsen. Kint a pályaudvaron egy kis irodalmi csoport várta és kísérte az Angol Királynő szállóban lévő lakására, a nagy norvég költő-jejedelmet. Már a kocsiiban elmondta, hogy nagyon örül, hogy Pestre jöhetett. A magyarok mindig, mint valami érdekes különlegesség éltek képzeletében, s mikor ifjúkorában irodalmi kezdett, első poémái között 19 éves korában a magyarokhoz és magyarokról írt verseket. Mire az Angol Királynőbe értek, akkorra hű képét adta annak, hogy mennyire ismeri a magyar irodalmat. Leglőbbször Jókait emlegette, akinek sok művét ismeri: „Fel is keresem őt ittlélem alatt, mert úgy érzem, kötelességem, hogy megszorítsam a kezét!”

Az életeremben vacsorázott néhány előkelő úr társaságában s akkor azt mondta, hogy Pulszky Ferenc már 1873 nyarán hívta őt, de hívta gróf Zichy Géza is. Ezek közül az urak közül legrégebben Pulszky Ferencet ismerte.

Erre elmondták neki, hogy másnap a Nemzeti Színházban a „Nórát” fogják játszani és a címszerepet P. Márkus Emilia asszony, Pulszky Ferenc menyje fogja játszani. Azt mondta, okvetlenül ott lesz az előadáson. El is ment és gyönyörködve hallgatta végig darabját, amelyben Nórát Márkus Emilia, a Rank doktort Ujházy Ede, a férjét Mihályfi, Krogstadot Szacsavay és Lindennél Helvey Laura játszotta. Roppant el volt ragadtva az előadástól és különösen az tetszett neki, hogy mikor Rank doktor az utolsó felvonásban búcsúzik Nórától, hogy hazamegy meghalni, kimenőben Ujházy megcsókolta az asztalon levő Nóra fényképét, amellyel, mintegy pecsétet tett, régi titkos szerelmének emlékére.

Másnap Ibsen fölkereste Jókait. El lehet képzelni, milyen izgalom volt ez az egész esztendőben, hogy Ibsen jön Jókait meglátogatni. Jött is, elegáns, kimért léptekkel, egy magas, szemüveges úr cilindereben, érdekes hófehér bozontos hajjal és pofaszakállal, kimérten mozgott. Cilinderét letele az előszobában és bekopogott Jókaihoz. Az ajtó kinyílt s a zord norvég előtt ott állt az ábrándos, kékszemű Jókai, s a két öreg először kezelt fogott s aztán megölelték egymást. Az ajtó becsukódott, ők magukra maradtak. Az előszobában érdeklődés tárgyát Ibsen cilindere és esernyője képezte. Mikor belekukkantottunk a cilinderbe, feltűnt, hogy a cylinder belső fődőlapiján egy kis tükör volt. A pózember itt sem tagadta meg magát. Egy óráig volt Jókainál Ibsen, aztán eltávozott. Aznap egy nagy művészi vacsora volt a Continental szállodában a tiszteletére, amelyen gróf Apponyi Albert nemelül üdvözölte Ibsent. A színészek nevében pedig Vizváry Gyula. Végtelen meghatolta az ünneplés és kánnpek között mondott beszédében fejezte ki hálóját a magyar vendégszeretetért és azt mondta, hogy az egész világon a legjobban Budapesten játszák Nórát. Ez volt a nagy költő hódolata Márkus Emiliának, aki jobbán állt az ünnepi vacsorán.

Természetesen a főérdeklődést az képezte, hogy miről beszélgetett Ibsen és Jókai, mikor egyedül maradtak. Jókai szívesen beszélt erről a nagyszerű találkozásról, amely részére is élmény volt. Először megmutatta neki szek-

rényét, amelyben 27 nyelven lefordított 150 regénye minden kiadásával képviseelve volt s azt mondta:

„Ez a romantika!” Megjegyezte erre Ibsen: „Én is romantikával kezdem, és romantikus darabokat is írtam, de aztán abba hagytam ezt. Szaktítottam az egész iránnyal és elhatároztam, hogy csak az életet adom, minden sallang, minden színezet nélkül olyannak mutatom be az életet, amilyen az valójában. Ami abban felejt, azt lássák felejtének, ami pedig fehér, az legyen fehér. Benső felépítésével drámáimnak azt akartam elérni, hogy mikor alakjaim beszélnek, csak azt mondhassák, amit akkori helyzetükben mondaniok kell. Mikor elmentem 1889-ben Münchenből, hogy megjelenjek „A tenger asszonyának” berlini bemutatóján, itt mondta a főrendező nekem: „Ibsen úr, ön olyan dialógot ír, amiből hüzni nem lehet!”

Jókai megjegyezte, hogy Schopenhauer gondolatköréhez tartozónak sorolják némelyek.

Erre mosolygott és azt mondta: „Megvallom, hogy sohasem olvastam Schopenhauert. Epügy vagyok azzal, mikor azt mondják, hogy idealizmus, vagy realizmus van az írásaimban. Nekem nincs közöm egyikhez sem. Nem ismerem egyiket sem, mert én csak azt írom, ami bennem van és az esztetikuskok csinálta klasszifikációval nem törődöm.”

Aztán még tréfásan megemlítette, hogy menynyi paródiát csináltak darabjairól. Ő maga elmondta, hogy a legszellemesebbek egyike, amit Erich Ottó a „Béke” címen „Ipse Henrik” álnéven adott ki a Kisértelekről, így adta elő tartalmát paródiában: „Atyám kántor, dühös és iszákos volt. Főbűne szomjának oltása. Ime most nekem más bűneiért kell lakolnom. Rámhagyta örökségkép ezt az örök olthatatlan szomjúságot. Hát igazság ez?”

Erre mind a ketten nevettek, Jókai megjegyezte, hogy itt Pesten meg Sípulus, a magyar humorista írt „Észak esillaga” cím alatt egy paródiát, amelyben azt mondja: „A francia drámákban mindig a főszereplő öregúr az, aki a hősnőt tanácsokkal látja el, de a boldogtalan norvég hősnők mindig nyavalygós és hülyülő férjükre kénytelenek támaszkodni.”

Ibsen nevettek. „Ami a romantikus darabokban mindig kedves és előkelő és nyugodt, de nem élhető, az az én drámáimban az élet súlya által összetört és betegé roncsolt emberekkel van helyettesítve, mert a kegyetlen élet azá teszi a legtöbb embert.

Jókai legyintett a kezével s azt mondta:

„Erre csak azt mondom, amit Sarah Bernárd mondott: Nem bánom, irjanak rólam, amit akarnak, csak irjanak, mert ha foglalkoznak velem, akkor tudom, hogy valaki vagyok!”

Ibsen is nevettek ezen, aztán elbúcsúztak egymástól és végetért a német nyelven folytatott beszélgetés.

Ibsen mielőtt elutazott április 22-én, nemelül Magyarországhoz a következő búcsúüdvözlélet küldte:

„Magyarországnak, ahová ifjúsgódom első költői fellendülése szállott, küldöm innen szívvelyes búcsúüdvözlételem. Ibsen Henrik.”

A H É T

Bárdossy László miniszterelnök nagy beszédet mondott az első magyar munkásakadémia megnyitásán az akadémia hallgatói előtt. Az asztalnál balról jobbra: Erődi-Harrach Béla egyetemi tanár, Zsindely Ferenc államtitkár és dr. Vízy Béla (MFI felv.)

Vitéz Bartha Károly honvédelmi miniszter Aknaszlatinán üdvözlö az orosz hadszíntérről hazatért honvédeket (MFI felv.)

Valahol a Don mellett... Hadirepülőink felszállásra készülődnek az egyik alkalmi repülőtérrel (Hl. szd. felv.)

XII. Pius pápa szobra. Dankó József alkotása a Pázmány-egyetemen (Bojár felv.)

A Magyar Anyák Bizottsága beolvadt a Nép- és Család-védelmi Alapba. Az egyesülési ülésen Bonczos államtitkár beszél (MFI felv.)

33 éves. Idősebbik kislányának nem szabad semmi zsíros, vajjas, édes dolgot ennie. Kerülni kell a tésztaféléket is. Csak főzeléket, sovány húst, sok salátát és gyümölcsöt egyék. Kenyeret keveset, azt is csak pirítva. Ezzel az étkezési renddel bizonyosan lefogy. A másikat okvetlen vigye fogorvoshoz, különben egész életét tönkreteszti hibásan nőtt fogáival. Most, amíg nőnek, még lehet rajta segíteni.

Róma. Menjen fel az olasz követségre és érdeklődjön meg a dolgot. Vesse fel, hogy volna-e értelme, ha lapban hirdetné? Az nem vitás, hogy állást kap, mert nyelvtudásával mint nevelőnő könnyen elhelyezkedhet.

Füzfapoéta. Mulatni mindenesetre mulattam versben irt levélén, bár ha prózában írna sokkal jobban megérteném. Így ugyanis a lényeg, amit mondani vagy kérdezni akar, nem egyszer elvész a rímkeresésében. De ha Önnek ez így jobban tetszik, hát legyen. Mindenesetre érdekes, hogy valaki versben kérdezze meg, hogy mitől lesz kövérebb. A következőt: sok vaj, szalonna, cukor, kenyér, édes tészta, zsíros hús. Ha ezekből állítja össze étrendjét, könnyen hízhat hetenként 2 kg-ot.

Nem lesz több ünnepnap. Irjon a férfinak és kérje vissza lánya leveleit és fényképeit. Szemrehányást ne tegyen, mert nincs értelme. A dolognak a férfi részéről vége van, s ő úgy akart

pontot tenni utána, hogy elhelyeztette magát. Mert legyen meggyőződve róla, hogy az elhelyezés az ő kérésére történt... Hogy szabad-e a férfinak éveket lekötöni egy lányt és azután faképnél hagyni? Nem lenne szabad, de, sajnos, sokan megteszik... Most az a fontos, hogy lánya minél előbb visszanyerje élet- és munkakedvét. Vigye társaságba, hívjon társaságot, szórakoztassa, akkor hamarosan megnyugszik és lassanként felejt. A felejtés után pedig — különösen ilyen fiatal korban — jön az új érzés.

Tapasztalatlan. 1. Nem csinált semmi helytelent. Folytassa az ismeretséget, levelezzen a fiúval, hátha komolyan megkedvelik egymást. 2. Mostani helyét csak akkor hagyja ott, ha már van másik állása. Addig nyeljen kicsit. Eddig ügyes volt és okos. 3. Ha nem eszik semmi zsírosat, cukrosat és semmi tésztát, hanem csak főzeléket, ezt is vízben kifőzve, sovány húst és gyümölcsöt meg salátát, hetenként könnyen lead egy kilót.

Két tizenkilenc éves barátnő. Vegyék elő a telefonkönyvet, nézzék végig a klubok névsorát és válasszák ki azt, vagy azokat, amelyek legjobban megfelelnek. Írjanak levelet, mellékeljenek válaszbélyegget és kérdezzék meg a klubba való belépés feltételeit. Legjobb lenne sportklubot választani, mert akkor úgy a nyári, mint a téli szórakozásuk és társaságuk biztosítva van. Magánlevelet csak egészen kivételes esetben írók.

Nem tudok választani. Nem csodálkozom, hogy 15 éves korában nem tud választani. És ha rám hallgat, még egy darabig nem is fog. Egyelőre ugyanis, miután azt írja, hogy az iskoláival készen van, jobb lenne, ha neki állna és nagyon komoly háztartási tanfolyamot végezne az édesanyja mellett. Annak ugyanis, aki férjhez akar menni és a férjét rendszeresen akarja látni, nélkülözhetetlen a háztartás tudománya. Különben is sokkal

okosabb, ha előbb ezt szerzi meg és csak azután gondolkodik azon, hogy kinek az érdekében hasznosítsa. Mert a gyakorlat szerint, ha a férj van meg előbb, annak rendszeren nincs türelme kivárni, míg az asszony megtanulja a rendes háztartás vezetését és főzést, hanem jeleneteket csinál a rendtelenségekért. És mit tagadjam, igaza van... Amit egy húszéves fiú ígér, arra egyáltalában nem lehet mérget, de még vizet sem venni. A harminc éves már kicsit komolyabb, de viszont ahhoz maga túlságosan gyerek. Éppen ezért hagyja csak a két urat és pár év múlva, ha majd saját süttötte kalácsal, tortával és egyébekkel tudja megvendégetni gavallérjait, akkor válasszon.

Egészségre vágyom. Minden bajának, betegségének az említett rossz szokás az oka. Ez ugyanis fiatal korától kezdve annyira igénybe vette és megviselte szervezetét, hogy az valószínűleg nem teljesen kielégítő táplálkozás mellett legalább is részben tönkre ment. Ha tehát ezt a szörnyű szokást teljesen és végérvényesen abbahagyja, valószínűleg — természetesen nem mindjárt — egészségi állapota is lényegesen megjavul. Adjon hálát az Istennek, hogy még a 12-ik órában rájött erre, különben a legrövidebb idő alatt idegromlás lett volna.

Fiatalok. Egyáltalában nincs benne illetlenség, ha a fiatal embert Ön és kisleánya a vasútra kikísérte. Mondja meg az urának, hogy a legszigorúbban vett erkölcs és illem betartása mellett is, ma már túl vagyunk azon, hogy ezekből a dolgokból keleti kérést csináljunk.

Hít, remény, szeretet. Kérésével forduljon a „Közegészségügyi Alkalmazottak Nemzeti Szívkereszt” intézetéhez, Bp., V., Vilmos császár-út 78, ahol készséggel szolgálnak mindenemű felvilágosítással. Amint értesültem, kivételes esetekben, ha a nő intelligens és rátermett, még a középiskolai végzettségtől is eltekintenek.

Kérem kedves olvasóimat, levelükre mindig írjanak jeligét, mert anélkül nevüköt vagy városok nevét, esetleg mind a kettőt használok feligének. Magánlevelet nem írok. Az „Asszonyok postájá”-t kéthetenként közöljük.

NŐKRŐL A NŐKNEK

IRJA :
HATTYASY KATALIN

Belvárosi szalon-körútunk eredményeként számolunk be az alábbi tíz új modellről:

1. Elöl ráncolt szoknyájú, fekete romenruha, háromnegyedes ujjal, bő, redőzött felsőrésszel, ék-kivágással. Egyetlen dísz: a húsz centi széles türkiszkék velúrbársony-öv.

2. Szövet parasztszoknya, fehér szövet angol blúzzal.

3. Őszilombszínű délutáni ruha, elöl óriási, ráncolt pikéekkel, aranyláncövvel és nyakdíszsel.

4. Fekete flitterbelépő, óriási fekete flittermuffal.

5. Hosszúujjú aranyhímzéses estélyi ruha, elöl ékalakban derékig kivágva, a kivágás alatt arany melltartókkal. Ilyesmit a legutóbbi német divatbemutatón mutattak először.

6. Télkabát, fekete perzsával díszítve. A nyaknál semmi szőrme, az ujjak alatt csikban fut hátra a díszítés. A kabát alja ráncolt.

7. A gyöngyözés néhá párosul a berakással. Ezek a sem nem angol, sem nem francia ruhák. Rakott szoknya, gyöngyözött kazakkal — sok készül.

8. A téli kosztümök divatja természetesen divatban tartja a blúzokat is. Türkiszkék piézett modellt láttunk, bő, hosszú ujjakkal, egészen zárt nyakkal, fent a nyaknál nagy klipsszel.

9. A kazakos ruhák tömkelegéből is kitűnt az a fekete romenruha, amelynek ujjai nagyon bőveek, a legújabb divat szerint, deréka viszont testhezálló, hogy övön alul ismét óriási haranggá szélesedjék ki. Csak nyakba akasztott gyöngydísz járt hozzá.

10. Új a paplankabát. Olyasmint ez, mint a kínaiak paplanruhája, vagy a mi paplan-pongvolánk, csak hogy nemes szövetből készül. A majdnem térdigérő, szőrmézett kabát csak csipőig volt lesteppelve. Nagy muffot és kis gallért mutattak hozzá.

Ilyen az újvonalú estélyi ruha. Hozzá flitterkepek és muff jár

Fekete taft estélyi ruha
gyöngyfűzérékkel díszítve

Színek

végtelen variációja fordul elő a téli divatban. Amint hogy az őszi divat nem őszi az idén, a téli sem lesz télies. Meleg gyapjúanyagok készülnek vidám színekben, sőt virágos, nyári mintákban is. Nem újdonság a szövet- vagy jersey-emprimé és sokszor kötik be a fejüket a hölgyek tarka-barka szövetkendővel, akárcsak nyáron, hasonló mintájú kartonnal.

Az őszilombszín télen is divat marad, az elmúlásra emlékeztető szín mellett azonban nagyon divatos a hófehér — még szövetben is, blúzok formájában — a pipipiros, a fűzöld, a kankalinsárga — szép meleg sárga — a szilvakék, a vetészöld, a búzasárga, a bociszín, a törökparadicsomszín, és ki tudná még felsorolni, milyen széles skálája a különféle

feltűnő és kevésbé feltűnő színeknek.

A csillogó anyagok az idén mintha kevésbé lennének divatban. Helyettük a fénytelen anyagokra felvarrt csillogó díszek divatosak s ezek tartják majd magukat egész télen is. Már elkészült néhány elsőbálas leány ruhája, szinte valamennyi payettes. Tündérszép az egyik kis hófehér

Zöld
romen
estélyi
toalett

ruha, gyöngyház — payettel kivarrrva az egész felsőrésze, ebből van tehát a vállra boruló, kerekfazónú rövid ujjja is.

Láttunk néhány kimonodottan nagyvestélyinek szánt anyagból készült rövid esté-

lyi-délutáni toalettet. Nehéz brokátból kissé ugyan furcsán hat még a térdigérő ruha, úgyszintén a fémszövéses anyagokból is, de majd megszokjuk — biztatnak bennünket a szalonban — autó nélkül mégis kényelmesebb rövid ruhában tipegni, mint földigérőben botorkálni.

Végül szóljunk néhány szót az estélyi „műtyürkékről” is. A rövid ruhák díszben igyekeznek pótolni a sleetet és az elmaradt méltóságot. Teljesen új és a furcsaságig merész a kovácsoltvas-karkötő, de nagyon aranyos a hermelinfarkokból összeállított, bájos kis csuklószerítő. A fülbevalók a lehető legnagyobbra megnőnek: láttunk verébnagyságú madárklipszeket is, amelyek nagyságuk miatt mindkét oldalukon ki voltak rakva hamis drágakövel. De persze azért népszerűbbek maradnak a csigaklipeszek és általában a kevésbé feltűnő dolgok.

Halványlila
kockétruha

APRÓSÁGOK

teszik ötletessé a modellt. Nyilvánvalóan a jó háziasszonyi tulajdonságot célozza az a pongyoladisz, amely a hosszú gombsort elől végig aranykulcsokkal helyettesíti. Sokan megtapsolták a legutóbbi divatbemutatón az egyik vaciutcai szalonban azt a tearuhát, amely a magyar teának megfelelően magyar gyógynövénymintákat ábrázolt. A kamillától kezdve végig minden tea-fű felsorakozott az érdekes anyagon, amely tarka bájosságával hatott. Mivel sok a ruhákon a szörme s még több a hamis szörme, ezért, hogy mindenkinek értésére adják, milyen szörméről is van szó tulajdonképpen, a szörmezebek fölé, vagy a mandzetta fölé aranyból kihimezik a nerzmökus, a tigris, vagy a csincsillanyúl formáját. A kesztyűket sem hagyják továbbra a maguk egyszerűségében: már az üzletben láthatatlan kis cérnarátékkal adják el őket s ezekbe

Télikosztüm paplankabáttal, neregallérral és neregumuffal

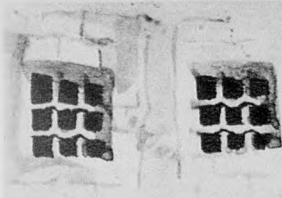
Divatos szabású fekete délutáni ruha háromnegyedes ujjakkal, bőven ráneolt előrésszel

kerülnek aztán este, vagy délután az apró klip-szek. Néha három négy is egy kesztyűre.

Mindig van valami parvenüség abban, ha valaki az ékszereit a kesztyűn kívül hordja. Pedig az előbb említett divatszabály nemesak klipszekre vonatkozik, hanem valódi ékszerekre is. Karkötők, gyűrűk amerikai divat szerint az idén a kesztyű fölé kerülnek, annál is inkább, mert az idén gyakran nem veszik le a kesztyűt, még pedig a szörme-mandzetta miatt, ami egyrészt különleges, másrészt szoros hozzátartozója és kiegészítője az ugyanazzal a szörmével díszített ruhának. A kézesökellenes liga tagjai valószínűleg örülnek ennek a divatnak, hiszen kesztyűben még a spanyol etikett szerint sem kötelező a kézesők!

A színes harisnya a délutáni ruháknál is kísért, bár kevesebb eredménnyel, mint az estélyinél.

Meglepetést vár a divattól? Tessék: egyes estélyi modellek fejtetőre felhúzott szoknyáival készülnek, olyasformán, ahogy a parasztasszonyok tizenkilenc szoknyájuk közül felhúznak egyet a fejükre, ha esik az eső. Az estélyi modellnél nem a fehér libegős, slingelt alsószoknya látszik ki, hanem a türkisz-kék slingelt alsó, és ha ráborítják a fekete felső szoknyát — akkor is kiválólaganak a cakkjai.

Tévedni emberi dolog

IRTA: IFJ. THURY ZOLTÁN

A toloncház kapuja előtt már egy óraja leskelődtem a biztonság kedvéért. Végre láttam, lenyomódik a kilincs és tenyérnyi rés keletkezik, amelyet jóformán teljesen betölt a kapuőr. Jól megtermett, derék ember, valamit mintha magyarázna. Aztán kilép egy férfi. Pontosan tizenegy óra, tehát nem téveszthetem össze senkivel, csak ő lehet, a szakma kitűnő büszkesége, a kiváló kasszafűró. Most, a szabadulásától számított egy órán keresztül követni fogom őt, mint az árnyék. Akár a mult évszázadban a kisdíákok a nagy primadonnákat, lesem minden mozdulatát. Nem menekülhet.

Megy a Keleti felé. Elegáns, fekete féleipője éles ellentétben áll gyűrött, zsíros, szürke kalapjával és tisztátalan ballonjával. Nem baj. Kalapot akár az első üzletben vehet, cipőt már nem. Tényleg, vajjon mit tud a most közénk visszatérő rab a cipőzárlatról, értesült-e a fegyencek állítólagos titkos távirója útján a cipőjegyek bevezetéséről? Túlterjedt esetleg érdeklődési köre a lepergett felév alatt a benti koszt minéműségén és az alantas, helyi jelentőségű pletykákon? Mi érdekelte, mennyi jutott el hozzá a mi remegésünkből, mennyi szivárgott át a falakon kis és nagy örömeinkből, könnyebb és súlyosabb bánatainkból? Van-e benne némi egészséges nyárspolgári érdeklődés a mi dolgaink, osztályok és nemzet problémái iránt vagy csak a pazar hidegvágókés körül motoszkál gondolkodásra, elmélkedésre ráérő percében? Hol végződik benne az ember és hol kezdődik a szakma kitűnősége? Mit tud és mit szeretne megtudni a világról, a mindenségről, rajtafelejtí-e egy-egy estén a szemét a csillagokon? Társasága, meghitt köre forradalmárnak vagy megalkuvónak, a kitaposott ösvényeken haladónak tartja-e? Mindezt tudnom kellene, igen, akkor esetleg elbírálnám: pózból, megszokásból vagy egyszerű ösztinestégből fakadó mozdulattal nézett-e fel az előbb, mikor kilépett, a felhős égre...

Hirtelen átvág az úttesten és befordul az első kocsmába. Stílusos eselekedet, el kellene ismernem és mégsem érzem öszszefüggőnek, zökkenőmentesnek eddigi

mozzanatait. Cselekvésének nincs zamatja, sajtáságos íze, amit tőle látok, az futószalagra való.

Száz évvel ezelőtt? A kasszafűró kapcabetyárnak mehetett volna inkább, most szabadulhatna a megye tömlőcéből és semmiesetre sem fordulna be az első kocsmába. Úgy lehet: „betérne az ivóba...”

Es három nap, három éjjel vedelné az italt. Rémuült cigányok húznak neki fel-lábon az asztal tetején, száz száz gyertya cinkos fénycsík ragyogná be a helyiséget. Megadná a módját!

Ez itt, az én kasszafűró, házimestert rendel, állva iszik, a pultra könyökölve. En sört iszom, asztalnál ülök. Komolyan kortyol, nem vet ügyet sem rám, sem a közömbös csaposra. Házimestert iszik minden porcikájával. Leteszi a poharat, liheg kicsit, szemében megelegedés báj-kál, kiegyezés a világrénddel és elnézés az ostoba paragrafusokkal szemben. Fizet. Milyen érdekes, tudom, tizennégy pengő és valahány fillér lapul a zsebében. Es tudom azt is: kerek négy esztendőttől az ország különböző fegyintézetiben. A csapos nem tudja, szemléletét simogat a nyakán.

Fizet, meglepetten bár, sokalva az árat, de szólanul. Hiába, elvesztette a fonalat. Biztosan fogalma sincs a mai borákról.

Gyanútlanul kanyarodik ki a Baross-térre, a Rákóczi-útnak fordul. Sokáig bámészkodik egy cukorkabolt kirakatánál, nem tud betelni a gusztustalanul egymáshalmazott édességek látványával. Leszegi fejét, egy helyre összpontosítja figyelmét, vágyódást fejez ki még a testtartása is. Gyerekké válik ebben a pillanatban, lelűgöződik róla minden eddig belémagyarázott félelmetesség és titokzatosság. A kísértés nagy, ellenállása gyenge a föld esábitásaival és az élet mosolyával szemben. Két házzal odébb, mennyire jellemző, benyit egy másik cukorkáshoz. Nagyobbaeska zacskóval jön vissza, kezében tartja és fenéges nyugalommal, kímérten eszegeti a barnára sült nápolyit.

Utána néz a nőknek, hátratulja fején a szürke kalapot. Szinte látni, mint telítődik meg percről-percre jobban élet-

kedve
zajt, a
olvas
jövöne
tekben
mintha
amióta
kifogá
magas
elfelej
esetleg
nek, r

Legl
nála.
nül or
gáját.
ben
sösvíz
iszik,
munk
mássá
tani
hären
ványk
élvez
átkuk
szeha
nözne
Az
rékpá
A re
töme
a fia
dalvá
izgal
két,
eddig
hatja
hatat
Hírte
kapu
alig

A
két
akar
lenne
küli
megy
leszá
közbe
szóra
közöt
Szó
fele.
től a
dig t
laiku
vezet
első
Lev
kezél
rong
tat
pujá
Vá
jól e
sal,
háro

kedvvel, izgalommal. Szívja magába a zajt, a villamosfékezést és gondosan elolvas minden moziplakátot. Egy szembejövőnek köszön, önbizalma teljes mértékben visszatérhetett. Úgy viselkedik, mintha semmi sem történt volna azóta, amióta nem látták egymást. Kalapja kifogástalan udvariassággal lendül a magasba, pedig kopasz, árulón kopasz, elfelejtette. Vagy nem törődik vele, esetleg sosem növeszti meg a haját. Minek, nem igaz? Úgy is levágják.

Legkínzóbbak a has vágyai lehetnek nála, illatok csiklandozhatják szüntelenül orrát és képelete benedvesítheti gígráját. Ismét étkezik, pörköltet eszik ebben a modernre esmpézett büfében, sós vízbe főtt burgonyával. Barna sört iszik, egész korszóval, mindenképp alapos munkát végez. Bár ezt a kifejezést mással kapcsolatosan szokta megállapítani róla a rendőri sajtó. Tányérja fehérén ragyogva kerül vissza a műmárványlapra. A szalvétával eljászigat, élvezi a tiszta, üdítő fehér papírdarabot, atkukueskál rajta, végül gondosan összehajítja, körülnéz óvatosan, mintha bűnözne és zsebre vágja.

Az ajtón túl esőárvíz fogadja. Egy kerékpáros az autóbusz alá kanyarodott. A rendőr javában intézkedik, oszlatja a tömeget. Ő véletlenül melléje sodródik, a fiatal biztos izgatott, nagyhangú. Oldalvást figyel, kíváncsian, a műgyűjtő izgalommal bírálhatja. Felmérheti értékét, összehasonlíthatja a pályája során eddig előfordult rendőrökkel, osztályozhatja kedve és tetszése szerint, elvitathatatlan szakértelme meg van hozzá. Hirtelen fordul sarkon, mintha esőmórt kapna valamitől, meggyorsítja lépteit, alig bírok nyomában maradni.

A Nemzeti Színháznál ibolyát vásárol, két csokrot. Hátha Rákoskeresztúrra akar menni, szülei sírjához. Stílustalan lenne — tőle. Nem, alaptalan és ok nélküli az aggodalom, a Király-utca felé megy a hatossal. A kisszakaszhatárnál leszáll, az egyik ibolyacsokrot még útközben zsebre vágta, a másikat lassan, szorakozottan elmorzsolja hosszú ujjai között.

Szorakozottan vág le a Teréz-templom felé. Bemegy egy trafikba, cigarettá füstől a szájában kijövet, az ám, erről eddig teljesen megelégedett. Pedig bárki laikus úgy vélhette volna, hogy trafikba vezet az első útja, hogy rágyújtás lesz első igazi civilpassziója.

Leveri a hamut, tekintete vidám. Másik kezében nyomtatásos papírlapokat szorongat, aztán váratlanul irányt változtat és besétál a szembenlévő ház kapuján.

Várok kiesit. Nem jön. A trafikos, ha jól emlékszik és nem téveszti össze másval, huszonöt szimfóniát adott neki és három bejelentőlapot. Vajjon miért vett

A eszima megóv

hármat, jó lenne megtudni, minek három? Szörnyű! Pont három. Készülhet esetleg valamire, utóvégre azt minden józan ész beláthatja, hogy tizennégy pengő... nem tart örökké... Talán új trükköt eszel ki, több helyen jelenti be magát egyszerre és sehol se lakik... Vagy esetleg más módon, ki tudja... Mindenesetre a három bejelentőlapról rögtön, diszkréten értesíteni kell a toloncházat.

(Halló! Nem értem... A döntés megváltozott?... Hogy még három hónapig internálták? Lehetetlen. De hát akkor ez az ember, akit végig kísértem a városon, ki volt? Talán a kapuőr öccse? Rémes!...)

ÁGYTOLLAT, PELYHET

igen jó minőségben szállít **ROSNER GYULA cég**
 ágytollüzeme Kiskunfélegyháza, Jenovay
 Dezső tér (esírkepiac) 17. Szürke fosztott P 2.50,
 fehér fosztott P 4.20, jobb minőség P 5.50, 6.—,
 egész finom P 8.—, 9.—, kilónként, bérmentve utánvétellel.

Délibáb

DÉLIBÁB HUMORA

Nagyszerű tisztviselő

— Remekül dolgozik a levelezési osztályra felvett új kisasszony. Egy óra alatt ezer levelet szortírozott szét.

— Nem csoda. Házassági ajánlatot vár a mai postával.

Szerelem ?

Férj: — Van egy barátom, aki harminc éve házas és minden estjét otthon tölti.

Feleség: — Látod, ez a szerelem.

Férj: — Nem szerelem az oka, hanem a reuma.

Kitűnő megfigyelés

Fiatal ügyvéd sétál barátjával a kisvárosban.

— Szörnyen eladósodott Jánosok lehet ez öregem — mondja barátjának. — Az előbb látam erre jönni a bírósági végrehajlót. Minden kutya a farkát esőváltta előtte.

ÉRDEKES ESET

— Mi történt az ikrekkel ?

— Összeveszttek és most így járnak, mert látni sem akarják egymást. (Hjemet)

A munka nemesít

Koldus állít be az egyik házba. A háziasszony rámulat a földön heverő szőnyegre.

— Ha ezt a szőnyeget kiporolja, akkor adok egy ebédet magának.

A koldus megpakarja a fületlével.

— Kérem, nagyságos asszony, nincs kisebb szőnyeg a háznál? Ilyen nagyon azért nem vagyok éhes.

Skót vice

— Hallottad mi történt barátunkkal ?

— Nos ?

— Talált egy doboz tyuk-szemlapaszt, amivel nem tudott mit csinálni. Most hosszas lépéngés után elrohant és vett egy pár szűk cipőt magának.

TAKARÉKOS GYEREK

— Papa nem kell vásárolnod nekem hoki-ütőt. Remekül futotta az ágy fájából. (Family Journal)

FINOM CEJZÁS

— Remelem menyasszony vagy kislányom.

— Én annak érzem magam, de Péter vőlegénysége még nem biztos. (Marc Aurelio)

Történelemóra

— Mondd meg Jancskám milyen történelmi esemény jűződik az 1483-as esztendőhöz ?

— Akkor született Luther.

— Helyes. És mi történt 1487-ben.

— Akkor lett Luther négy éves.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Be nem kért kéziratokat, rajzokat, fényképfelvételeket vissza nem küldünk, meg nem örzünk, azokért semmiféle felelősséget nem vállalunk. Kérdésekre csak e rovatban válaszolunk, levélben még válaszbizony beküldése esetén sem adunk választ. Csak egy kérdésre válaszolhatunk

D. Lilla. „Három a tánc“ c. versét, a közlendeők közé soroltuk, természetesen a közlés időpontjára semmiféle ígéretet nem tehetünk. — L. H. Kató. „A magyar ember“ c. írása ügyes, de témája nem nekünk való. Biztosra vesszük, hogy kapunk Öntől megfelelő írást. Testvérkapunk szerkesztőségében megsürgöttük az ügyet. — S. M., Debrecen. A beküldött novellák és írások közül „Zsuzsa első élménye“ c. novelláját fogadtuk el közlésre, a többi, sajnos, nem használhatjuk. Hogy az elfogadott írások mikor kerülnek sorra, azt igazán nem tudjuk megmondani. — S. F. István, Nagykanizsa. A versek, sajnos, nem sikerültek és a képeket sem használhatjuk. — „Falusi kultúra.“ Több ízben meguzentük, hogy eddig beküldött írásai közül egy sem közölhető. Sajnos, erre a sorsra jutott „Az utolsó szimfonia“ c. novellája is. — Rüdely Vince. Úgy látszik, üzenetünk elkerülte figyelmét, verse nem közölhető. — „Örökké hű olvasó.“ Semmiesetre sem kötelező meghívni a lányt. A fogadást Ön nyerte. Tömegszüggésztől létezik. — Fogadás, 1903. — Bariton. Semilyen körülmények között ne hagyja abba iskolai tanulmányait. Erettségi után jöhetnek csak szóba tervei. — Sz. Olga, Katolikus. Negyvenéves. Nős, Két gyermeke van. — Nem közölhető kéziratok: dr. K. K. A bosszú esőjka. Prometheus. A litkos drámaírókhoz, Axióma. Sz. L., Vészto. Nagyanyám, Rabnapok, Bűsü, Második tavaszunk, Kracsmarik nem jön. Sch. Lajos. Javulj, amíg nem késő. Sinka Zoltán. A hold és kedvese, A magány, Egyedül, Régi vár. S. M. Egy eső, Divatgyöngy. K. J., Diósgyőr. Valakire várok. J. István. Felsőbarok. „Homály.“ Homályból a fénybe.

A Tolnai Irodalmi Vállalat 1894-ben alapult

Felelős szerkesztő: Bibó Lajos. Szerkesztő: Dáloky János.

Felelős kiadó: Palcz Géza

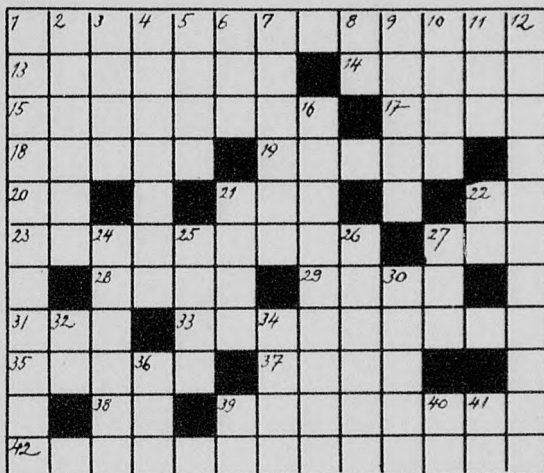
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII, Dobány-utca 12

KERESZTREJTVÉNY

Vízszintes sorok: 1. Eötvös-regény címe. 13. Nagyközség Szabolcs megye dadai járásában. 14. Vissza: Ajtóbiztosító. 15. Georgia USA állam fővárosa, egy a-betű felesleggel. 17. Mértani test. 18. Vissza: Bajt megelőző. 19. Szalmát rak az állatok alá. 20. Európai főváros közepe. 21. Két magyar névelő. 22. Mássalhangzó, kiejtve. 23. A vödört teletöltötte. 27. Bizony — vidékiesen. 28. Szarvasmarha. 29. Egy o betű híján: dunántúli vármegye. 31. Vissza: Ir pálinka. 33. Gőzgép. 35. Keres. 37. Lány hangnem, egy l betű híján. 38. Silbak. 39. A toborzás. 42. Husos péksütemény.

Függőleges sorok: 1. Ez kaszálja a gabonát. 2. Arab női név. 3. Névelővel: Végtag. 4. Vissza: Előkészületet tesz az étkezésre. 5. Vissza: Egéstermék. 6. ... Kiepura. 7. Két mutatószó tárgyesetben. 8. Mássalhangzó, vissza. 9. Mikes szülőhelye. 10. Összeszorított kézfej. 11. Gyümölcs. 12. Mesél. 16. Sunyi. 21. Levegő — idegen nyelven. 22. Tojás — németül. 24. Azonnal. 25. Telít. 26. Angol festő vezetőneve (1815–1881). 27. Főzelék — nő-

vény. 30. Vissza: Kikötői építményen. 32. Mértani fogalom. 34. Elkészült. 36. Angyairang. 39. Az arzén vegyjele. 40. Muzsikál eleje és vége. 41. A, Y.

BETŰREJTVÉNYEK

1

+ ki ö?

2

E S

3

$\frac{ddd}{V} \quad k=g, \frac{50}{p=SZ}$
 $e=e'$

4

TOLVAJ!
FOGJAK
MEG!!

5

~~REMÉNYESET~~

6

A múlt számban közölt keresztrejtvény helyes megfejtése

NORA LAIBSEN
IRUL EKE OTÉ
AGG HA IROM
HBAJORGIZIE
ÁPY UTAS RT
TI OHAT KALEH
SOMLAY REZEDA
OCA R DAC LÖN
BAJZAJÓZSEF
A OLGA AZÉTA
LERO JÁVORPÁL

A 46. szám betűrejtvényeinek megfejtése

1. Irógép. — 2. Ünnepi szám. — 3. Pénzches.
— 4. Hiába minden. — 5. Tépelődő. — 6. Pékinas.

A rejtvénymegfejtők figyelmébe

Az Országos Magyar Sajtókamara, hogy a rendkívüli nehézségeket enyhítse, melyek a lapkiadásra a háborús viszonyok folytán háruznak, kénytelen volt egyes megtakarítási intézkedéseket hozni, amelyek minden lapkiadóra néve egyaránt kötelezőek. Így, többek között megtiltotta, hogy a lapok bármiféle rejtvényteltési jutalmat adhassanak olvasóiknak. A jövőben tehát rejtvényteltőink jutalma egyedül az a kellemes időtöltés, gondülő szórakozás lesz, amelyet tartalmas rejtvényeink mindenki számára egyformán nyújtanak.

Megjelent

Volly István kitűnő gyűjteménye

HORTHY-DALOK

A Kormányzó Ur alakja köré fűződött nép- és katonadalok dúsán illusztrált kiadása **Hankiss János** egy. tanár előszavával. A 96 oldalas daloskönyv ára fűzve **48 fillér**, díszes vászonkötésben **2 pengő 50 fillér**.

Megrendelhető a vételár előzetes beküldése ellenében a Tolnai-könyvesboltban, Budapest, VII, Dohány-utca 12. szám.

Egész esxtendőre el van látva

sok hasznos tanáccsal, ha megveszi a Forrás-nyomda

1942. évi naptárát.

Megtanít arra, hogyan szerezhetjük be leggyorsabban állampolgársági, születési, házassági, erkölcsi bizonyítványainkat, hasznos tanácsokat ad az egészség megővésére, lakásunk tisztántartására, a háztartási eszközök gondozására. A 48 oldalas kemény lemezre erősített előjegyzési naptár **ára 16 fillér**. Beszerezhető lapkihordóinknál. Megrendelhető 16 fillér vételár és 4 fillér portó előzetes beküldése ellenében a Tolnai-könyvesboltban, Budapest, VII, Dohány-utca 12. Az összeg postabélyegben is beküldhető.

HAVONKINT JELENIK MEG

a Magyar Klasszikusok sorozatának egy-egy kötete

24 FILLÉRES ÁRBAN

A Magyar Népművelők Társasága szerezte meg önnek ezt az örömet: minden hó 1-én új kötet jelenik meg az Olcsó Magyar Klasszikusok sorozatában. Felnöttek felüdülés, diákok számára nélkülözhetetlen olvasmány. Eddig megjelent kötetek:

Petőfi válogatott költeményei, **Arany** válogatott versei, **Tompa** virágregéi és népregéi, **Csokonai** válogatott versei, **Vörösmarty** válogatott munkái, **Zrínyi Miklós**: Szigeti veszedelem, **Fazekas Mihály**: Ludas Matyi, **Madách**: Az ember tragédiája, **Berzsenyi** költeményei, **Katona József**: Bánk bán,

Gvadányi: Rontó Pál, **Balassa Bálint** válogatott költeményei, **Kármán**: Fanni hagyományai, **Vas Gereben** elbeszélései, **Mikes Kelemen**: Törökországi levelek, **Arany János**: „Toldi” és „Toldi estéje”, **Kölcsey** válogatott munkái.

Kapható minden újságárusnál s dohánytözsdében, valamint Tolnai könyvesboltjában, VII, Dohány-utca 12. Aki postán rendeli meg, az a 24 filléren felül 4 fillért bérmentes küldésre fizet. Az összeg levélbélyegben küldendő be.

SZERETNE OLCSÓN JÓ REGÉNYT OLVASNI?

Vegye meg az

ÉRDEKES REGÉNYEK

RÖPTÉBEN A VILÁG KÖRÜL köteteit **10 fillérért**

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. 64 oldalas olvasmány, 32 oldalas gyönyörű képes rész és keresztretjévény. Kiadja a Magyar Népművelők Társasága. Előfizethet negyedévi 1 pengő 20 fillérért Tolnai könyvesboltjában: Budapest, VII, Dohány-utca 12. Egyébként: minden trafik s minden újságárus árulja.

„Forrás” Nyomdaipari Műintézet és Kiadóvállalat Rt.
mélynyomása, Budapest